

МИРА ГАРМАШ

МРІЙЛИВА КАНТИЛЕНА

КАНТИЛЕНА – СПІВУЧА МЕЛОДІЯ МУЗ

MIRA HARMASH

DREAMY CANTILENA

SELECTED POEMS,

POETRY TRANSLATIONS,

SATIRE, HUMORESQUES AND EPIGRAMS

IN UKRAINIAN

BOOK DESIGN & ILLUSTRATIONS

ROMAN WASYLYSZYN

CANTILENA – MELODIOUS SONG OF THE MUSES

COPYRIGHT © 2015 BY ROMAN WASYLYSZYN

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

Published by Ukrainian Museum-Archives

1202 Kenilworth Avenue, Cleveland, OH 44113

ISBN 978-1-4951-8222-8

Library of Congress 2015488045

Printed in the U.S.A.

МИРА ГАРМАШ

1926 – 2011

**ВИБРАНІ ПОЕЗІЇ,
ПЕРЕКЛАДИ З ПОЕЗІЙ,
САТИРИ, ГУМОРЕСКИ
Й ЕПІГРАМИ
ОБГОРТКА, ПОРТРЕТ І ИЛЮСТРАЦІЇ
РОМАНА ВАСИЛИШИНА**

Видання Українського Музею-Архіву
Надруковано в США, 2015

СЛОВО МИРИ ГАРМАШ: “З огляду на брак читачів після відходу старших, загальний брак зацікавленням культурою, а літературою зокрема, ліквідацією журналів, браком літературознавців і рецензентів, цілий ряд моїх творів залишиться в машинописах, а саме: По збірці поезій, сатир, гуморесок, епіграм, абревіятури й асоціації, віршів та оповідань для дітей, поема Суомі, лібретто до опери Таємниця, репортажі, спогади Жорстокі роки (1939-1954), переклади поезій та оповідань з англійської, польської, німецької та французької мов.”

Усю цю частину літературної творчої спадщини, Міра Гармаш рішила, по смерті, віддати до Українського музею-Архіву у Клівелянді. Перед відісланням (2012р.), сортуючи, та перечитуючи її літературні твори, я рішив, що була б велика шкода для україномовного читача не видати деяке вибране з цього цінного літературного матеріалу.

Дякую Українському Музею-Архівові за згоду видати цю збірку Міри Гармаш. Дякую Директорові Андрієві Фединському за Вступне слово до цеї збірки, як також Христі Фединській, Анізі Кравс та Джейн Гервел з друкарні «Herwell Printing» за підготовку книжки до друку. Рівноож дякую пн. Іванці та Нестерові Олесницьким, Тані Левицькій та Юркові Тарасюкові, завдяки чиєї ріжнородної допомоги я зміг працювати над зложенням літературного матеріалу та оформлення цеї книжки.

Роман Василишин

7.27.2013

ТАБЕЛЯ ОБЄМУ

Слово Міри Гармаш	4
Вступне слово.....	6
· Авторка.....	9
Лірична поезія	13
Вибрані арії з лібретто	45
З поеми «Марія Люїза»	50
З поеми «Суомі»	53
Переклади поезій з чужих мов	59
Сатири.....	69
Гуморески й оповідання	89
Абревіятури й епіграми.....	125
77 (А) / 77 (Б)	188
Зміст	191

ВСТУПНЕ СЛОВО

Представляємо читачам чергову книжку поетеси бл. п. Міри Гармаш де появляється нова збірка яку зібраав з архівів її творчої праці чоловік п. Міри, Роман Василишин. Він передав ці матеріали в Український Музей-Архів вже після її смерти в 2012 р. Роман Василишин є сам здібний мистець—маляр, графік і скульптор—який створив оригінальні ілюстрації до цеї збірки, книжка яка тепер стає шостою з черги творів Міри Гармаш. Тож вона, ця книжка, представляє дальшу співпрацю між цими двома здібними людьми які лучили своє життя і творчі надхнення. Одружившись вже на еміграції в місті Філадельфія, вони спільно творили і сприяли українській культурі протягом 60-и років. Твори ці вже здебільша появлялися в поодинках часописах, (її твори появлялися в таких часописах як «Нові дні», «Київ», «Крилаті», «Овид», «Наше життя», «Визвольний шлях», «Естафета» та «Веселка», і в літературних додатках деяких газет), однак вірші у цій збірці перше зібрани тут.

Я перве познайомився з п. Мірою і п. Романом коли вони звернулися до Українського музею-архіву з пропозицією зберігати в нас екс-лібриси з руки Романа діяспорних українців які творили або зберігали шедеври української культури. Я відразу пізнав імена та екс-лібриси таких видатних діячів як Богдан Кравців і Теодозій Самотулка і ми з ентузіазмом приняли цей дар музею. Але, це ми дізналися, був лише початок. Згодом ми довідалися про ширшу культурну діяльність цього надзвичайно талановитого й ідеалістичного подружжя. Міра писала вірші і фейлетони; Роман їх оформлював і додавав ілюстрації. Тепер в УМА зберігаються десятки художніх творів Романа Василишина та архівні матеріали Міри Гармаш. І ось ця книжка.

Попередний уривок вступу описує родинне життя і творчий шлях поетеси і тому не треба тут повторювати. Однак треба підкреслити що вона належала до культурної аристократії України, виростаючи в родині де література, музика, мистецтво, історія, тощо оточувало щоденне життя. Де спілкувалася не лише зі своїми родичами, але також з тою інтелектуальною творчою елітою яка формулювала українську націю культурно, науково, політично і морально. Не припадок, що Міра стала така здібна поетаса коли в домі її батьків загостили такі видатні постаті як Василь Стефаник, її хресний тато.

Вірші Міри Гармаш характеризуються своєю ніжною лірикою яка нераз нагадує ту класичну музику яку вона так любила і яка більше ніж раз стає темою і надхненням її творчості-- «Закінчена симфонія», «Етюд Е-дур». Ці вірші варта читати хоч задля музики її слів, але однак зміст є те, що мене особливо притягає як читача. Вони в основному описують світ який вже не існує. І тому вони такі важні і приваблюючі.

Як короткий життєпис поетеси описує, вона виростала у високо-культурному середовищі. Батько і мати були освічені та самі творили і спілкувалися з найкращими діячами української культури в перших кілька десятлітів 20-ого століття. Вона почала писати вірші маючи ще 13 років. У віршах її дорослих літ, живучи вже в еміграції, відчуваємо туту за рідним краєм. Поетеса описує дизорієнтацію іммігранта в новім не-звичлім світі. Висловлює вона це з ностальгією «Етюд Е-дур» зі смутком «Емігрант» і «Якщо» але також з гумором у своїх сатеристичних віршах і фейлетонах в «Саламаха з блекетою» та інші які з'явилися під псевдомом І. Жак, головно в часописі «Лис Микита».

Основний мотив поезій Міри Гармаш це туга за рідною Україною, захоплення її героїчним минулим, славними дочками й синами нашого народу, краса природи та шедеври мистецької творчості. Поетеса згадує трагічну історію свого народу у віршах про Голодомор і про невідомих геройів у поемі «Вічне полуся» . Про любов Міра також не забуває і не раз згадує своє улюблене місто Львів, як також свого чоловіка і творчого партнера Романа Василишина.

Так—вірші Міри Гармаш описують добу яка вже минула, але доба і покоління людей-суспільство яке мимо великих випробувань і недоліків взяли на себе обов'язок не лише зберігати свою рідну українську культуру і спосіб життя далеко від рідних земель, але творити дальший етап тойж культури. І ця їхня праця творила фундамент на якім творилася нова свідомість яка проникала замкнені двері до України і стелила шлях до незалежності. Не малий вклад до цієї праці вложили Роман Василишин і Міра Гармаш. Прийміть цей дар нової збірки поетеси та ілюстрацій художника як ще одна цеголка до збагачення української культури, яка допомагає творити їхньому народові світле майбутнє.

Андрій Фединський

АВТОРКА

МИРА ГАРМАШ (псевдонім, автн. Дорошенко – Василишин) – екзильна поетка, сатирик-гуморист, перекладач й дитяча письменниця народилася у Львові 3. I. 1926 р. в родині Володимира й Софії Дорошенків. Батько наддніпрянець, з давнього козацького роду гетьмана Михайла Дорошенка, літературознавець, літературний критик і журналіст, був директором бібліотеки НТШ, мати галичанка, вчителька. Закінчивши початкову й середню освіту у Львові, де в 1944 році здала матуру в ІІ. гімназії, Міра Гармаш виїхала з батьками до Праги. Через рік переїхала до Мюнхену, де прожила понад чотири роки й студіювала на медичному факультеті Університету ім. Людвіга-Максиміліана. Восени 1949 р. переселилася до Америки й осіла в Філадельфії, де склавши державні іспити, працювала завідуючою біохемічної лябораторії морської флоти, а потім перейшла на працю в лябораторії клітинної біофізики Дослідного Інституту Кормана.

На початку 1960-тих років розгорнула широку літературну діяльність. Її поезії й переклади появляються в журналах «Київ», «Наше життя», «Визвольний шлях», «Естафета», «Крилаті». Довше співпрацювала в журналі «Нові дні», дитячому журналіку «Веселка», а потім у гумористичному журналі «Лис Микита», де підписувалась І. Жак. В 1966-тім році вийшла Міри Гармаш віршована казка «Журавлі», оформлена оригінальними кольоворовими серіграфами – її чоловіком. Опісля появились збірки поезій: «Віднайдені роки» 1968, «Райдуга в пітьмі» 1972, «Срібна свиріль» 1978 та поема «Марія Люїза» 1973 (оформлені Р. В.) Збірку сатиричних і гумористичних

віршів «Розкритий вахляр» 1981 оформив Едвард Козак та написав до неї передмову. Прихильні рецензії також мала від літературознавців: Луки Луцева, Григора Лужницького, та Федора Погребеника з Києва. Музику до поезій Міри Гармаш написали композитори Богдан Сарамага, Юрій Оранський, Роман Бородаєвич і вона сама.

Крім збірних, мала цілий ряд індивідуальних літературних виступів у Філадельфії, Нью Йорку, Ірвінгтоні, Бостоні, Чікаго, Вашингтоні, Торонті, Едмонтоні і ін....

Після проголошення незалежності Міра Гармаш була прийнята в члени Спілки Письменників України.

Mira Tarnow

ЛІРИЧНА ПОЕЗІЯ

Іду Пегаса осідлати:
Мрії мої химерні, коню крилатий!

На білому Пегасі здолаю простір,
До тебе скарбе мій, до тебе в гості!

О раю мій віднайдений, де ж ти був досі?
До тебе лину в темну ніч, у пізню осінь.

Мрії мої химерні – мій порятунок,
На пустярі бездушнім як мед, як трунок.

27.IX.1978

МІРАЖ

Не раз здається, що живу в пустині,
Де скорпіони та гадюки,
Колючі кактуси, але й міражі сині,
Без них загинула б від муки,
Не раз здається, що живу в пустині...

На обрї – моя оаза:
Вода цілюща в водограї,
То й забувається відраза,
Кусюча зграя не лякає,
На обрї – моя оаза.

Чи може це міраж уяви,
Той обрій, що не осягнути,
Де пальм верхів'я кучеряві
І в прохолоду вечір взутий –
Це може лише міраж уяви.

Чи тільки символ, як вгадати?
Гадюк отруйних скрізь доволі...
За екзотичні аромати
Квіток, яким не розцвітати
Я дякую ласкавій долі.

5.VII.1979

ОДА

Так стало ясно в цю лютневу ніч...
Все поділилося на світло й тіні.
Проходжуясь порогами сторіч
І вибираю друзів в срібній ріні.
Між ними – Ти, як чарівний кришталь,
Ясна, тендітна, ніжна, та незломна,
Ти героїчна, Ти – тверда, мов сталь
Хоча така поранена – невтомна.
О, будь мені, мов у пітьмі зоря
О, будь мені дороговказом,
Щоб хибно не ступила я,
Щоб кроку не змилила ані разу.

6.II.1971

ВІЧНА МАНДРІВНИЦЯ

На перехресті світових доріг,
Де зустрічаються прерізні племена й народи,
Спинилася мандрівниця край придорожньої господи,
Щоб пил стрясти із ніг.
Хильнувши чарку житнього вина,
Присіда, де корона клена
Розлогу розпростерла тінь. Мрійлива кантилена*
Його зелених верховіть
Закутала її в морфейську сіть:
Жар-птиці пролітали і кричали пави,
Блищав фонтан веселкою вогнів,
Де кожний віднаходив, що хотів
І розцвітали полуум'ям агави.
Коли проснулась – день стояв імлистий,
Кругом – рівнина нецікава,
Відцвів чебрець і висохла отава,
А клен пожовклив і напівбезлистий
Розчісував кужіль клубчастих хмар вгорі
І холодно ставало надворі.
Піднявшись, ноги всунула в сандалі,
Щоб знов іти, де обрій кликав вдалі,
Знайти Арідникову тайстру,
А в ній свого дитинства срібносиню айстру.

20.VIII.1990

*кантилена (лат. пісня, розповідь, співуча мельодія муз.)

ЕТЮД Е-ДУР

Це так давно було...
Снувався сумерк синій,
У парку за вікном
Лягали темні тіні.

Це так давно було...
Прийшла весна зелена,
Каштан цвів за вікном,
Ти грав Шопена.
Чужі тепер
 у нашім домі люди
І не звучать

 Шопенові етюди,
Лише у пам'яті етюд Шопена
Це ти,
 жасмин,
 каштани
І весна зелена.

31.VII.1978

ЦВІТ ЗИМОВІТА

Ще не пригасло сяйво хризантем і циній,
Палають буки й клени на емалі синій,

Жарини чорнобривців ще повні літа,
Лиші в лісовім смутку – цвіт зимовіта.

Розгублюють берези по полях червінці,
Вино червоне розливається крізь вінці,

Ген під смереками темнозелений мох,
Край стежки, де колись ходили ми удвох.

Хоча поляна в сонці, парчею покрита,
Жаль по тобі – неначе смуток зимовіта.

27.X.1978

Моїй бабусі Катерині

Червоне сонце відплило з рікою в синє море,
Стомився день. Склонився за багряні води,
Безпереривно хвиля берег поре,
Маєстатично місяць сходить.
Щоб знов блукати у посохлім листі,
Де іній залишив сліди сріблисті.

На чорній гілці десь дрімає сич,
Чому ж ти, серце, не знаходиш супокою?
У чорнім оксамиті сходить ніч,
Усі думки лиш сповнені тобою,
А біля мене тільки Бог і ти,
Тому й не відчуваю самоти.

1950

ЕМІГРАНТ

Вулиць безкраїх море цегляне
Лине у безвість одноманітну...
В мішок камінний, під небо тъм'яне,
У безсердечну, у непривітну
Попали ми країну, Боже,
В довкілля примітивне і вороже.
Мистець, письменник, інтелектуал
Тепер пересіч, робітник поденний,
Ти – сіра маса як увесь загал
Безрадісний, приречений, нужденний.
На непосильну працю йдеш у тъмі
По вулиці брудній, напівнімій.
Та ні, ти інший, бо в тобі жевріє
Завзяття не піддатися нічому,
Ти не зломив хребта, не втратив мрії
І визволення у тобі самому,
Твоїх бажань, ні плянів, ні надій
Не вб'є бездушність, ні фабричний веремій.
Крізь війни, згарища і дим до нині
Ти заховав у пам'яті глибоко
Поля, сади, діброви, небо синє,
Міста із граціозністю барокко.
Той ляйтмотив це мрія незабута
Про широчінь Дніпра, шум хвиль Дністра, чи Прута,
Бо це вони, це їх краса, ця сила,
Яка тебе тримає на землі,
Лише вона твої розгорнє крила
І полум'ям сіятиме в імлі.

21.I.1988

ЯКЩО

Як належиш сюди і туди –
Не належиш нікуди,
Як тікаєш ввесь час від людців,
То шукаєш: “Де ж ЛЮДИ?”

Як поєднуєш два береги
Скрізь зазнаєш наруги.
Доля ставить тебе в один бік,
Вдача ж кличе у другий.

Якщо наскрізь у душі глядиш
І читати умієш секрети
Розчаруєшся – мало таких,
Що правдиві естети.

Як ітимеш до правди й краси,
Бо таку маєш вдачу,
То хоч людям щось з себе даси,
Над тобою заплачу.

3.VIII.1978

ВІЧНЕ ПОЛУМ'Я **(Невідомим героїям)**

Вони – це ті, що в сиву давнину
Свій рід і плем'я боронили вперто,
Що за народ і край не побоялися
Ані знущань, ні смерти,
Які списи своїм синам гострили,
Коли боротись не ставало сили.

Хоча самі незавидної долі,
В ясир попавши, із турецької неволі
Себе наражуючи, випускали бранців,
Що проти ворога ішли в повстанці,
На мурах городів загинули не здавшись
Завзято в обороні ставши.

Замучені, розстріяні, убиті,
Чи заслані. У кожному столітті
Їх тисячі. За лавою йде лава,
Кривава ворога розправа
Їх не зупинить ні на мить,
Завзяття в їх очах блищить.

Хоча загинули незнані,
Нам полум'я передали
Запалене на історичному світанні.

2.II.1984

У ЯСНИЙ РАНOK

У ясний ранок,
Квітучий травень,
Тобі співаєм
Господи, славень!

У тепле літо,
Ласкаву осінь,
Дяку за блага,
Що дав нам досі,

Творче всесильний,
Шлем у покорі,
Охороняй нас
В сумніві й горі.

В холодні зими,
У буревії,
Не дай пропасті
Сяйву надії,

Рятуй від жалю,
Печалі й туги,
Дай побороти
Темні потуги!

21.III.1983

ЗАБУТИ ТЕБЕ НЕ МОЖУ

Забути тебе не можу
Дівчинко на станції у Потуторах...
Ти крихітна, сидячи на порожнім мішку
Сказала: "Мати хвора."
Везла від дядька трохи пшениці
Й ту відібрали,
Як всім без різниці.
Обтерши сліози,
Я віддала тобі, що мала,
В тобі свій край нещасний,
Чайку при дорозі,
Я пригортала.

1.VIII.1978

Die Musik führte uns zusammen.
Müssten nicht schon deshalb unsere
Begegnungen harmonisch sein?

О, сіроока чарівнице!
О, дівчино з чужого краю!
Листи твої – знов ластівками
З вирію спогад повертають.
Я бачу знов малу кімнату,
Де іней вкрив оббиті стіни,
З блискучим чорним фортеп'яном,
В будинку, що зірвали міни.
Тут ми жили: іржава туга,
Й самітність зимна, як гадюка,
Коли в осінній сизий вечір
До мене в двері хтось постукав:
“Я – Зігрід, простягнула руку, –
До мене крізь розбиті стіни,
Пісні і музика приходять,
Пісні від вас, із України.”
Ти радо їх тоді вивчала
В дні неприязні, холодні,
Чи тямиш ще? Чи все пропало,
У років навінній безодні?

15.XI.1971

Айстри зів'яли давно,
Айстри рожеві та сині,
Чому пригадалися знов,
Чому пригадалися нині,
А з ними і очі твої
Як небо в осінні хвилини,
Задумані, тихі, сумні
Як айстри мрійливі та сині.
Минули хвилини святі,
Хвилини едему й екстази,
А квіти з'являються ті,
Приходять із осінню разом.
Чому пригадалися знов
Задумані осени квіти,
Коли недопиту любов,
Немає кому вже допити?

1970

ЗАКІНЧЕНА СИМФОНІЯ

Ти любиш дикі скелі,
Куди й орли не можуть долітати,
А я – зелені полонини,
Я – люблю Карпати.

Мені чуже оце камінне море,
Шпилі, де кожний гострим лезом
Небо поре.

Я можу тільки розумом
Красу таку сприймати.
Тут – тільки камінь,
Там – зелені шати.

Ти любиш грізні ці
Провалля темні,
Де духи й привиди
Ховаються таємні,
Де чорні та холодні тіні,
Які сміливців стільки
Мають на сумлінні.

А я – зелений прай,
Цвітучі полонини,
Потік, чортополохи та ожини,
Живиці запах і грибів,
Сопілки архайчний спів
І граціозність серни,
Чи ведмежий рев,
Шовкові трави, шум дерев.

Я можу тільки розумом
Суворість тут сприймати.
Ти любиш дикі Альпи,
А я – свої Карпати.

18.II.1978

Гойдає вітер чорною колискою,
Закутавшись у кирею ночі,
Як місяць щезне за берізок низкою
Піду туди, де джерело шепоче.
Посеред вересу там сяду на узбіччі,
Де ми блукали у минулім п'ятиріччі.

Ти прийдеш і долоні покладеш на плечі:
“Не плач за тим, що проминуло, що було,”
(У темряві невидимі лиш видно речі)
Це ти, чи лиш шепоче вдолі джерело?
А вранці я побачу серед віт,
Чийсь інеєм покритий слід.

30.X.1978

Ми стежинкою йшли крізь жита
У далекому полі
Як схилялося сонце поволі,
Як палала земля золота.
Але нам ще гіркіше було
Серед шепоту жита,
Мовчазлива ти йшла, сумовита,
Похиливши в задумі чоло,
Ми ховалися тут у полях
Ідучи в невідоме,
Та, нарешті присіли від втоми,
Щоб рішити, який взяти шлях.
Заспівай щось мені, заспівай,
Ти сказала зненацька,
Наче вірила б – пісня юнацька
Має силу прогнати одчай.
Забриніла у тебе слъоза,
Впала десь між колосся...
Все пройшло і ніщо не збулося,
Хоч давно проминула гроза,
Десь ділася твоя доброта,
У душі в тебе темно,
Що ж роки не проходять даремно,
Ти не та й я, напевно, не та.
Вже не тямлять грози небеса,
Ти в добробуті стала дрібною,
Я ж у думці йду стежкою тою
І на вії спадає роса.

18.II.1979

Ми рідко пишемо собі,
Лиш кілька слів.
І не про те, що кожен з нас
Сказати би хотів.
Як дивно склалося життя!
Який це насміх долі!
Лиш слізми жаль і гіркота
З віч скапують поволі...

30.V.1977

САМОТНІЙ ШЛЯХ

Чим вище вгору,
Тим порожніші скелі, –
Бо небагато тих,
Що їх здолати в силі.

Оглянься часом
В долину позад себе,
Та не ставай, іди –
Перед тобою небо.

Ти не питай чому стрімка
Насамоті дорога, –
Скелястий вгору шлях, –
Це шлях до Бога.

2.III.1978

Золотом зорі форситій
Під вікном засвітились у мене,
Їм сонце гріє віти.
Сонце осінне шалене.

Серце мое запалало
Пізноосіннім сяйвом –
І жалко, жалко стало –
Все зайво, зайво.
Вже незадовго прийде
Іней і стужа
Погасить сяйво ясне
Доля байдужа.

29.X.1996

Про все, про все забути
Нудне й одноманітне,
Про бути, чи не бути,
Про рідне й про всесвітнє.
Як добре б із тобою
Піти у синій простір
У золото осіннє,
Чи й до Мефіста в гости,
У грізні завірюхи,
У білі заметілі, –
Щоб мріяти про весни
І квіти нерозцвілі.
З тобою, ох з тобою,
В тобі все близьке й рідне...
Та ходжу самотою,
А синє небо блідне.

30.V.1977

НА ЦВИНТАРІ

Хвилини – наче блиск роси,
У безконечне, у безкрає
Поволі човен відпливає...
Давно замоклі голоси
Ідуть з-за вічної розлуки,
Урізуються в серця стукіт,
Де у снігах лише хрести.

О не ридай, не голоси,
Не обминути й нам розлуки,
Чи повне радости, чи муки,
Усе життя – лиш блиск роси.
Поволі човен відпливає
У безконечне, у безкрає,
Де у снігах лише хрести.

18.II.1979

На обрії старезний дуб стоїть,
Утративши зелені шати та осінню мідь,
Кістляві руки простягає до висот.
Здається вихор зломить їх от-от.
А він стоїть
Чекаючи на зелень і червону мідь.
Роки ідуть, повиростали вже
Колишні діти,
На скронях срібний іній
Доводиться зустріти,
А він – стоїть.
То чорний, то зелений,
То закутаний у мідь.

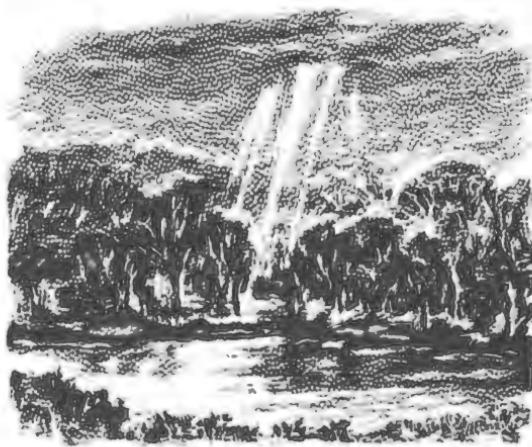
29.III.1978

Хтось сонце мені засвітив,
Хтось крилам дав порив,
Щоб до висот невпинно йти,
Невже це ти?

Хтось квітку мені дістав,
Що впала на дно в темний став,
Хтось зумів її віднайти,
Невже це ти?

Хтось світло шле добра і теплоти,
Це ти, це тільки Ти!

31.VIII.1976

Радість украдено,
Потоптано квіти,
Нема в що вірити,
Нема кого любити.

Ані братерства,
Ані довіря,
Лиш заздрість світить
Очима звіря.

Лиш у тобі
Знайду остою,
Живу для тебе,
Живу тобою.

Шлеш світло розуму
І доброти,
У порожнечі –
Порятунок – ти.

І наших душ
Невпинний резонанс.
Мое спасення ти,
Мій ренесанс.

30.VIII.1978

КОЛИСКОВА

Засни вже, цить!
Хай буря шумить,
Хай вітер ламає ялици,
Хай гострять списи блискавиці,
Ти слухай пісень і мене,
Ця буря затихне, мине,
Не бійся, не бійся нічого,
Все добре сильніше від злого.
Хай сонце присниться рожеве
Веселий ручай кришталевий
І луки квітчасті уліті,
Бо ти – найдорощий у світі!

25.XI.1971

ПОВОРОТ

Це було колись, – коли не знаю,
Разом ми жили тут – я і ти
В іншому житті. По цьому гаю
Ми любили травами брести.

Поза містом, тут на горбовинні
Кожна стежечка мені знайома,
У свої сліди ступаю нині,
У таємне царство, де я вдома.

Як у сні минуле йде до мене
З вітром, що мене тут колисав,
Де колись збираючи ромени
Ми росли серед дерев і трав.

Ми зустрілись якось, незнайомі,
Та відразу знали – ми свої:
Ми жили колись у цьому домі,
Хлюпоталися у ручай.

Входим нині знову у святиню,
В давню казку, наче до причастя,
Понад нами злине в далеч синю
Невловима вічна птиця щастя.

Підемо з минулого в майбутнє
Радістю наповнені ущерть
З почуттям навіки незабутнім
В душах, що перебороли смерть.

28.X.1983

Поле розлоге, поле широке вітер колише,
Хилиться жито, срібне колосся волею дише.
Містику щастя, синь неозору п'є спілій колос,
Чуєш у тиші, в ритмі молитву – колосу голос?
Ти як краплина всесвіту, разом з житом схилився
Тихо з природою, без слів із подивом Богу молився.

Міллвілл 15.VI.1943

Відлітали дикі гуси
У далекий ірій,
В пітьмі курликаючи сірій,
Місяць на посохлім листі
Лишав сліди свої сріблисті.
Ми мовчки стояли в саду
Заслухані в стихії,
Відчуваючи вічне й незмінне
В дрібній події.
Щось пригадалося знову
Давнєй далеке...
Вітер листя гнав по стежках
І шуміли смереки.

Як добре стояти
 й на зимному вітрі
Як знаєш,
Що біля тебе є хтось,
Хто так як і ти
 відчуває.

1.VIII.1978

“ЦІЛЮЩЕ ЗІЛЛЯ”

Агава розцвітає раз в сто літ
Та заздрі і лукаві
Досягнуть пуп'янок із пишних віт,
Щоб не цвісти агаві.
Вона ж міцна ще, та жива,
Хоч сповнена печалі
Ще виростить нові квітки,
Коли помруть зухвали.

16.X.1972

ВИБРАНЕ З ЛІБРЕТТО ДО ОПЕРИ "ТАЄМНИЦЯ"

Коли один з наших композиторів звернувся до мене написати йому лібретто до опери, я з огляду на близькість 100-ліття жіночого руху написала лібретто до опери "Таємниця" з жіночою проблематикою.

Mira Гармаш
26-27.VII.1981

АРІЯ БАТЬКА Ч.1

О втекти б на південні моря,
Де лиш простір і воля і я,
Де лиш синява й вітер солоний
І де острів, що в сонці ввесь тоне.
Загубитись у синім безмежжі,
Хай майбутнє уже не бентежить,
І не журить “навіщо” ні “защо”
І не мучить, що все напропаще.
О забути і “звідки” і “доки”
І не думати: “Скільки ще років?”
Тільки жити у кожну хвилину,
Існуванням радіти єдиним,
Серед тиші, де сонце і води,
Відчуваючи вічність, що сходить,

АРІЯ БАТЬКА Ч.2

Лиш хмари, хмари всюди
Важкі та сірі
Закрили шлях за обрій
У синій ірій,
Лінива, сива пряжа
Без грому й тучі
Закутує в байдужість
Роки грядучі.
Чи ще діждуся бурі,
Що вдарить градом,
Щоб дихати повітрям,
Не млюсним чадом?
Щоб люди були люди
І друзі – друзі,
Що розігнали б сонну
Важку байдужість.

АРІЯ СИНА

О листи, ви людські листи,
Скільки радості в вас, скільки суму,
Скільки щастя зумієте ви принести,
Скільки сліз, скільки глуму!
Як чекають на вас мерехтливі листи,
Як вас тулять до груди,
Як напам'ять вивчають, щоб з вами пройти
Крізь життя завжди та всюди!
Ви дотепні, веселі, смішні,
Ви – поважні, сухі, ви – прокляті,
Ви правдиві, брехливі, нудні,
Але якже на вас не чекати?
О листи, ви людські листи,
Скільки радості в вас, скільки суму,
Скільки щастя зумієте ви принести,
Скільки сліз, скільки глуму!

АРІЯ ЛЮСІ

За синім обрієм в оазі
Вода цілюща в водограї
Манить усіх, що йдуть в екстазі
Гасити спрагу у відчай.
Там пальм верхів'я кучеряві,
Там дивних квітів аромати...
Це не лише міраж уяви
Для тих, що вміють осягати.
Хто через жар пустелі йтиме,
Зорі не втратить провідної
У темну ніч, хто невловиме
У бурі бачить і в спокої,
Той знайде джерело в оазі,
Ту воду, що загоїть рани...
Хай на моїм дорожковазі
Не гине чар фати моргани!

ВИБРАНЕ З ПОЕМИ (1973) "МАРІЯ ЛЮІЗА"

Заспівай лиш пісню,
Пісню заспівай!
У словах Альберті,
В музиці де Фалля
Краю моого туга,
Усміх і вогонь!
Сходить ясний янгол
Із любов'ю друга,
В кожнім ніжнім русі,
В дотику долонь.
Не питай нічого,
Не кажи, не треба,
Сутінки вкривають
Андалузький край,
Ластівки літають
В теплих хвилях неба,
Пісню conte hondo,
Пісню заспівай!

Нічого немає в пустельному краї,
Лиш вітер колише у задуманій тиші
Будяк край дороги.
Пісок лиш та камінь,
Та спалені трави.
Чому це збудилась в уяві
Краса та руїна –
Стара Карthagена?
Там у млі прозорій
Мріють сині гори
Понад срібні плеса,
І риплять колеса
У піску гарячім.
Ні, це не колеса,
Хтось ридає, плаче,
Армії та коні,
Наче на долоні:
Битва, стогін, крики...
Та раптово дикий
Шум цей затихає.
Нічого немає,
Лиш вітер колише
У вранішній тиші
Будяк у пустині...
А потойбік мріють
Гори – сині, сині.

Де скелі і пустельний жар
Окутують Толедо,
Стоїть на кручі Альказар
Могутнім кredo.
Далекий час, минулий світ
Замкнули мури,
А хтось крізь вікна-очі башт,
Здається дивиться на вас,
Мовчазний і похмурий.
Це місто на семи горbach,
На скелях, на камінні,
Ставало скелею нераз
В завзятому хотінні
Не здатися. І нині знов
Шумить життя серед будов.
Мабуть блукає недалеко
Славетний майстер, сам Ель Греко,
А може в полум'ї гераній
Кінчає свій портрет останній?
Куди не глянь, куди не йди,
Тут дух його, його сліди.
Христос з розп'яття оком водить,
Та майстер, майстер не приходить, –
Лише у море лине Тако
Темнозеленим, вічним птахом.

ВИБРАНЕ З ПОЕМИ СУОМІ

Лиш озера й ліси,
Лиш задума та смуток,
Романтика й містичка скрізь,
Стародавні пісні та легенди,
Кантеле звуки тужливі,
Мітологія повна уяви,
Поетичність народу,
Що створив Калевалу.
О Суомі! В тобі оця сила,
Що з неї зростали
Сібеліюс, Ленрот і Ківі,
Що збудили охоту до волі
Вказавши народові:
“Ми самобутні, ми фіни
Й лиш фінами хочемо бути!”
Під поклик суомських поетів
Збудився народ, вояки та герої
І ті, що відомі у світі
Й зовсім невідомі ні кому,
Оті, що воліли упасти в снігах
Якстати рабами.

1974

Дикий голуб журитися на ясені
У холодні дні сумної осени,
Тисові темнозелені віти
Ягодами стали червоніти,
Похилившися, берези мов сирітки
Одяглись в інеєві намітки,
Дотиком морозу затривожена,
Спить калина, наче заворожена,
Заховавшись за ялинині шати,
Щоб холодний час перечекати.
Задрімали в лісі дикі звірі,
Птиці відлетіли в теплий ірій,
Час метелики гаптую білі,
Що сідають на полях, на гіллі.
Але в тишу врізались гармати,
Не дають природі задрімати
І своєого краю автохтони
Піднімаються до оборони.

Смолиста чорна ніч
Лиш снігу іскри білі...
Ідуть зухвальці смілі,
Вогонь їм сяє з віч,
Не мерзне юна кров, –
Їх гріє гнів,
Лопоче хоругов, –

Їх знак снігів,
Їх стяг небес:
На білім – синій хрест.
Під вітру чортний,
Серед снігів, завал
І крижаних озер
Біжать учвал.
Їх стяг живий,

Їх стяг не вмер!
Ховає лещат слід
Вуглистий небозвід
Без місяця, без зір.
Лиш вітру дикий рев,
Тривожний шум дерев.

Кров чує звір...
Ламаються смереки
Під вибухи далекі,
Ще мить, ще мент –
Удар ножа,
Потік червоних лент
І маком у снігах
Цвістиме кров чужа.

Ніч світила зорі – золоті дукати,
Я за мури Вісбі* вийшла погуляти.
Балтика шуміла, серед трав
Теплий вітер засинав.
Розцвітали липи. В цей погідний вечір
Пригадались знову проминулі речі.
Це на півдні там, в далекім краю,
Липи вже напевно відцвітають.
У старинній церкві розпочав хтось грати
На органі фуги та токати.
Защеміло серце: “У своїй державі
Грає в рідній церкві ці пасажі жваві...”
А тобі прийшлося вік ввесь мандрувати...
Гасли, гасли зорі – золоті дукати.

*Вісбі – це столиця острова Готлянд на Балтиці,
який належить до Швеції.

1973

Не хвилює море сьогодні,
Вітер не вдягає хвиль в керей білі,
Дрімає Балтика. Лиш зорі
Колишуться у водах, наче похмілі.
Там грає музика в долині в залі,
Усміхнені танцюють пари,
На чердаку лиш тепла ніч ітиша,
А корабель пливе все далі й далі.
По тому боці край завзятих фінів,
(Цікавість завжди переможе втому.)
Дорога, знов дорога, Агасфері,
Але нема ніде для тебе дому.

19.III.1978

ПЕРЕКЛАДИ

(ВИБРАНЕ)

Райнер Марія Рільке

ОСІНЬ

Листки падуть, немов у небесах
Посохли десь сади у синій далі,
Падуть із запереченням в долину.
Вночі паде важка земля і лине
Із зір десь, на самотній шлях.
Ми всі падем. Рука оця паде,
Так, подивися діється з усім,
Проте є Хтось, хто у падінні цім
Свою м'яку долоню підкладе.

переклад з німецької
1960

Леопольд Страфф

ЛЮБИТИ Й ТРАТИТИ

Любити й тратити, жаліти і жадати,
Від болю падати й підноситись завзято,
Кричати тузі “геть”! і “провадь”! благати,
Оце ѹ життя: ніщо, а як багато.

Пройти за самоцвітом крізь пустині,
Йти в глиб морський, де перла – чар уроди,
Щоб залишилися єдині
Сліди в піску й кругами вкриті води.

переклада з польської
2.III.1979

Антоні Лянг'є

САМОТНІСТЬ

Людські душі вічно в самотині,
В самотині як блудні планети:
В зорянім блукають мряковинні
Колом безоглядної рулети.

В самотині як блудні планети,
В синяви хотять себе уздріти:
В колі безоглядної рулети,
Та ніколи не зійдуть з орбіти.

В синяви хотять себе уздріти,
Крізь простори тужать за собою,
Зі своєї ж не зійдуть орбіти
І не підуть хвилею одною.

Крізь простори тужать за собою,
В зорянім блукають мряковинні,
Та не підуть хвилею одною,
Людські душі – вічно в самотині.

переклад з польської
1950

невідомий поет

ВЕСЛЯРСЬКА ПІСНЯ КАНАДСЬКИХ ШОТЛЯНДЦІВ

Послухайте мене, як слухали б ви батька,
Що пісню вам співає про дальні береги –
Та підтягайте разом від початку,
Веслюючи, не трятачи снаги:
“Краса полян тут і лісів розмай,
Проте вигнанці ми, що втратили свій край.”
Хоч від колиби, де імлисті шпилі
Нас ділять гори та безмежжя вод,
Думками й серцем ми у кожній хвилі
В гебридській Верховині там, де наш народ.
Ніколи вже не будемо ступати
Долинами, де сріблиться потік,
Під рідним стягом нам не згуртуватись,
Поховань королів не бачити повік.
Як прадіди колись на батьківщині
Здобувши землю, утверджали владу,
Не припускали, що нащадкам нині
Проклятий ворог жити в ній не дастъ.
Хай гряне гнів, хай Діскорд візьме зброю!
Тоді двосічний вірний меч братів
Усі серця з'єднає зі собою,
Хоча б як грізно океан шумів.
“Краса полян тут і лісів розмай,
Проте вигнанці ми, що втратили свій край.”

переклад з англійської мови
1960

Тихо, тихо на стіні
Гаснуть соняшні лучі,
Впали роси крижані,
Сходять сутінки нічні.
Надімною, довкруги
В сірих хмараах небозвід,
У діброви, у луги
Повернувсь пташиний рід.
Лиш заграва золотить
Шиби вікон в далині,
Все темніє і за мить
Потапатиме у сні.
Темно. Темрява не жде,
І стискає груди жаль,
Так життя минає, йде
Як щезає сонце в даль.
Як проміння по стіні,
По верхах готичних веж,
Так життя відходять дні
У простори, що без меж.

переклад з англійської мови
1950

Пол Верлен

СУМЕРК

Червоний місяць на імлистих небесах,
Туман, хвилюючи, окутує поля,
Димить, дрімаючи, земля,
Рохкочутъ жаби у зеленій троші,
Що хилиться від подуву в дрощах.
Закрили чащі знов лілеї водяні,
Тополі виринають з далини,
Із профілем струнким, як привид мовчазний,
В кущах блукають світлячків вогні.
Збудившися, сичі повітрям йдуть вроztіч,
Тяжкий, безшумний їхній літ,
Таємним сяйвом наповняється зеніт,
Бліда Венера сходить. Йде вже ніч.

переклад з французького
1979

Фльоренс Рендаль Лівсей
Florence Randal-Livesay

МОТИЛЬЗІЛЛЯ* – ІНДІЯНСЬКИЙ ВОГОНЬ

Всюди край пільних доріг
Полум'ям зацвів моріг,
Парустки із року в рік,
Незабутніх мрій потік!
Через синь небесних хвиль
Спалахом майнув мотиль,
Щоб злетівши надолину
На хвилину чи годину
Упійматись в сонця сіті,
Разом з квіткою горіти.
О красо крилець чудових
З золота, вогню і крові!

переклад з англійської мови
1960

*Зукраїнізовую “Butterfly Weed” (*Aselpias tuberosa*) на
“Мотильзілля,” тому що ця 1-2 стопи заввишки рослина,
яка любить багато сонця та пісковату землю і цвіте
червоножовтим цвітом, на який радо сідають мотилі на
Україні не росте і нема на неї нашої назви. М.Г.

THE WIDOWS

There, on the shores of Nazaré
Sit mournful village widows
With darkened faces, darkened eyes
And darkened souls – mere shadows.
What is attracting them? The waves?
Why do they stay untired?

The minds do not believe
In what the hearts do, and desire.

переклад з української мови на англійську
мову з власного вірша.

1960

(From Portuguese villages the fishermen go in their dories often
as far as Newfoundland and quite often do not return...)

ILLUSION

Dark image on the wall
In sunshine's golden frame
Of a flower proud and tall
So heavenly untamed
Stands out in morning light
As sculpturelike delight.
Its leaves are masterpiece,
Its petals – tender dream
Full of unending bliss
That comes from gracious gleam
And sparks with keen desire
Imagination's fire.
O poet, in your haze
You live in a phantom tower:
In ordinary vase
There stands a paper flower
Which even hardly yet
Resembles mignonette.

Why after breaking it
You cry while bending over
To kiss that plain and common flower?

переклад з української мови на англійську
мову з власного вірша.

J. Жак

САТИРИ

ДЕЩО ПРО ІВГУ ЖАК (або чому І. Жак)

Міра Гармаш також відома як Івга Жак або І. Жак у сатирі. Дебютуючи на сторінках сатирично – гумористичного журналу «Лис Микита» під псевдомом І. Жак (1976 р.), якого редактором був Едвард Козак (ЕКо), відразу звернула на себе увагу читачів. «Як своєрідний небуденний талант сатиричного жанру, тонкої естетики й мужеської відваги одночасно» (писав редактор Е. Козак). З самого початку читачі поповнили одну делікатну помилку: І. Жак взяли за мужчину. Писав один: «Хто такий І. Жак? Його вірші правдиві, сатиричні.» Або: «Цей Ваш Іжачок пише відважно, дай йому, Боже, здоров'я! Пізнати, що добрий поет!» З Нью Йорку довідувався приятель (Ека): «І. Жак не аматор, видно по добрій мові та конструкції віршів, чи можете зрадити хто сковався під тим псевдонімом?»

Таємниці не зраджено. Сім років ніхто у редакції «Лиса» не знав хто І. Жак. Аж у 1981-ім році редакція «Лис Микита» видала збірку сатир Івги Жак «Розкритий вахляр». У тій збірці окрім ілюстрацій і передмови редактора Е. Козака є ще й «біографія» Івги Жак, про те: Інший кореспондент: «Читав я в «Нових днях» біографію Вашої Івги Жак. Як це правда – то цікаво... А як неправда, то теж цікаво»...

У цій збірці друковані нові вибрані сатиричні вірші, та гуморески Івги Жак.

М. Квак

(теж псевдонім)

ЛОВИ НА ЇЖАКА

Ой ловили їжака на аркан,
Перескакували пліт і паркан,
Засідали край нори біля пня
І счинялась гончих псів гавкітня.
«Витягнути!» – впав наказ посіпак,
Але лапи не пропхати, ну ніяк.
Дерли землю, гризли мох гончі пси,
Довелося б їм чекати до весни ...
Залишили вартових біля пня
І зміняли стійку що пів дня.
Перешукували гай, поле, ліс,
Поранили об стерню гострий ніс,
А тим часом, простягнувшись навзнак
Спочивала в холодочку ...

Ї(вга) Жак

ТРИВІЯЛЬНА ЕРА

Різні ери були в формуванні землі,
Різні бували негоди,
Застигши наш гльоб як гіантні драглі,
Створив звільна різні породи.
З'явилася людина й відважно пройшла
Крізь добу кам'яну та бронзову,
Яснів людський мозок, розвівалась імла –
Прогресу усього основа.
Щасливо минулася низка негод,
Льодовики та делювій,
І врешті настав новий період,
Сучасна доба – наш алювій.
Як назвати цей час, у якім проживаємо ми
У добі цій алювіяльній?
О друже, із сумом труїзм цей прийми:
Ввійшли ми у час тривіяльний,
Коли на безриб'ї став рибою рак,
Що вперто горлає зухвало:
«Усе дотепер це ніщо, це не так,
Над мене іще не бувало!»
З'явились кругом самозванці тепер
Культури та розуму гноми,
Горлачі без поваги й манер,
Тривіяльної ери симптоми.

8.XI.1987

Нема то як товариство самоадорації ...
Чи ж не маю я рації?
Погляньте тільки в газети –
Навчитесь нової етикети.
Бо такий тепер стан:
Графомана хвалити графоман.
Сьогодні «а» вихвалює «Б»,
А завтра навпаки.
Чи не далося вам це все в знаки?
При чому знання, талант, наука,
Коли в «самозахопленні успіху» запорука?
Коли «славу» робиться ліктями й криком,
Коли суперника топчеться черевиком,
Коли на чорне кажеться – біле,
Коли нездарство зарозуміле
Висиджує вірші мертві,
«Повісті» пише на коліні.

Як сонце культури низько,
То й карлики довгі кидають тіні.

4.III.1985

ЗАГРОЖЕНИ ПОРОДИ

Давно на Україні винищено турів,
І зникають зубри в біловежській пущі,
На преріях Америки нема бізонів гущі
Такої, як колись.
Орли гологолові – теж перевелись.
Людина це нищитель всюди робить шкоди,
Різні століттями винищує породи,
А потім, вже в останній хвилі,
Береться рятувати у великому зусиллі.
Куди не глянь – усюди споживач.
Найбільш загрожений у нас – читач.
Якщо він зник серед асоціацій, центрів, груп і клубів
Чи залишився може ще у книголюбів?

17.X.1986

ЗАЗДРІСТЬ

Заздрість – це риса слабих,
Тих, що не можуть комусь дорівняти,
Тому то й хотіли б, щоб голос затих
Сильніших, бо з ними їм світ тіснуватий.

Заздрісних завжди було в нас багато,
Їх не бракує і нині,
Заздрість засіла уперто й зазвято
У їхній кожній клітині.

Виходить, що більшість із нас слабина,
Хто заперечить цю тезу?
Мабуть тільки той, що хильнувши вина,
Думку застратив тверезу.

17.X.1986

САЛАМАХА З БЛЕКОТОЮ

Мово моя зневажена, зіпсована, замучена,
Граматико недовчена, синтаксо перекручена,
Чи хтось із тих привик заглянути в словник,
Що з радіо й телепрограми, чи ставши перед нами
«Зачитує», зануджує, псує Тебе, спаскуджує?
Ось він нам розповів: На розі «вулиців»
Розбилося «двоє» «автів». Максим знайшов п'ять «гривнів».
(Напевно «гусів» накупив, «качків» та півнів).
«В будинку «по» вулиці, «за» адресою
Буде зустріч з «актрисою» і поетесою.»
То знов «по» телефону, неначе із анвону
Розкаже про події як Ванька оженився «на» Марії,
Як «гудзика» згубив в «гогозах» десь на карпатських перевозах.
(Чомусь сьогодні залюбки там ставлять родовий,
Де треба знахідний і – навпаки).
Приїхав з «Харківа», прибув до «Каніва»,
Зустрів там «Петріва», «Луціва», «Іваніва»,
Вже й «безкінчений» шлях з'явився в «Журавлях».
Кладе «Шевченку» «до» пам'ятника квіти,
Тримав те на «стрихові», чого нема де діти,
Дивитися телевізію викинувши «на»,
(А програма безнадійно нудна).
Линвами с-п-о-л-у-ч-у-є «штати» (можна б їх порозтинати!)
Ще й повчає: «Це не линва, а канати! «
Із «кафедри» нам проповідує обман,
Якщо не «Феодосій», то напевно «Феофан».
«Фонтан», «клас» і «парад» прийшли з советів-рад.
Тільки «лампа» не «ламп» і «блузка» не «блуз»,
Але «траур», «галстук», карандаш» і «картуз»,

Усі слова ці, очевидно, наші
Таксамо як «вокзал», Наташі, Маші.
«Двоє» хлопців, п'ять «чоловік»
До мовного ярма хахол привик.
І чужого не навчившись, свого відцурався,
Ломаної англійщини швидко нахапався:
«Забрали українську «шипу», а люди мрут від «грипу»,
Їх «госпіталізовано», хоч «іншуранс» скасовано.»
«Бізнес», «саміт», «імедж», «бартер»,
«Рейтинг», «тренд», «контейнер», «чартер»
«Реган», «Григ» і «Хемінгуей» та набридле всім «О.Кей».

Подають нам саламаху, ще й підлиту блекотою,
Ми їмо, не протестуєм

Де поділись мовознавці?
Мово рідна, що з Тобою?

9.11.1999

*Пояснення до неправильних і правильних слів на сторінках 188-189-тій.

ПРОГРЕС

Тепер прогрес, прогрес, прогрес:
Не ходим пішки ні до праці, ні до школи,
Це за далеко, за поволі,
Підземка – й та тепер експрес.
Тепер прогрес, прогрес, прогрес!

Фільтруємо з-під крану воду,
Купуємо джерельну для пиття,
Тепер прогрес – нове буття:
Дівчинонька йде в холодільник, не до броду)
Фільтруємо з-під крану воду.

Тепер прогрес, прогрес, прогрес:
Пляшки побиті й вікна тут і там,
Замків по п'ять доводиться вставляти нам,
На вулиці вважати, щоб не щез нам пулярес,
Бож скрізь прогрес, прогрес, прогрес...

Алярми від вогню, алярми проти влому,
Тепер прогрес, прогрес, прогрес,
Гарчить за плотом злющий пес,
Не хочеться ні з дому, ні додому,
Бо зареве алярм то від вогню, то влому.

Нема арідника чугайстра, чаклунів,
Та повно тих, що можуть і побити й розібрati,
Сиди увечорі й не вилази із хати
Та мрій, що дочекаєш кращих днів,
Щоб трохи цей прогрес змалів.

18.II. 1981

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА НА МОРСЬКОМУ ДНІ

Дивне диво наснилося мені:
Мистецька виставка в океані на дні.
Вернісаж відбувся в девятій годині –
Зібралися Молюски,
Краби,
Безхребетні
Й Кишкопорожнинні.
Забувши всяку етикету,
рушили зразу до буфету
як скінчила говорити Медуза, пані,
якій мистецькі напрямки й шляхи зовсім незнані.
Хоч у неї нема й однієї картини,
говорила й говорила – півтори години.
Мисте́ць – Морський Коник – розгадав секрет:
все це на зібрання фондів на ... майбутній буфет.

23.III.1985

РІЗДВЯНА ІРОНІЯ

Недосолоджена кутя
І торт на маргарині...
Заможне в нас тепер життя,
Ми ж на дієті нині.
Не наїдаємось уволяю,
Бо боїмось холестеролю.

Колись дієти не було,
Продуктів бракувало,
Лиш апетит був як на зло
Й живіт бурчав: «Замало!»
Тепер ковтаючи пілюлі,
Часи пригадуєм минулі.

Носталгія збирає нас
(Кругом самі вандали!)
Різдвяний давній чар погас
І ми вже інші стали.
Проте зловити хочем мить,
Хоч все зміняється, біжить.

28.XI.1981

З ОСІННЮ

Ми знову розгорнем «кипучу діяльність»
Таку як що року,
І знову повторим разочу банальність,
Що ми від свого ані кроку,
Ми знову почуєм про успіхи юних,
З яких тільки треба радіти
І знову здригнуться в серцях наших струни,
Що рідної мови не знають ці діти.
Ми будем одно говорити й писати,
Тимчасом робитимем друге...
То вголос не смієм про це нагадати,
Бож це – забагато наруги.

19.VII.1981

ПЕРЕСТРОЙКА

Міжпланетний простір скорює людина,
Підводна плавба вже звичайна рутина,
А в баби Горпини проблема така:
Загубились два гудзики з її «піджака»
Було їх всіх три, та в один момент
Пропало аж 66.6666 процент
Один мабуть ковтнула коза,
Як надходила передвчора гроза,
А другий загруз на колгоспому полі
І ніхто не співчуває бабиній недолі.
Дочка роздобула один – завеликий, зелений.
Каже баба до сина: «Семене,
Дістань і ти гудзик для мене!»
Знайшов він десь маленький, білий,
Навіть добрий, ненадщерблений, цілий.
Треба міцно їх тільки пришити,
Одну дірку побільшити, а другу зменшити.
І вийде так: «піджак» сірий,
А гудзики чорний, зелений і білий.
Та баба Горпина ходить як геройка,
Підсміхаючись каже: «В мене теж перестройка!»

1.VI.1989

ТИЖДЕНЬ ГІПОХОНДРИКА

В понеділок рано чуюся погано,
У вівторок ввечір колять мене плечі,
В середу в полуслоне поперек мій худне,
У четвер з півночі запухають очі,
В п'ятницю й суботу скільки то клопоту:
Надкислота шлунку, Господи, рятунку!
Тільки пів неділі спокій на дозвіллі
В понеділок рано знов мені погано.

12.X.1982

ТЕЛЕГРАМА ДО КОМИТЕТУ ОБОРОНИ ЛІТЕРАТУРИ

Гвалт, насильство, влом!
Не з револьвером, з ножем, а з ... пером!
В літературу лізе графоман
Спершись на рекламний обман!
Отруїть музи, критику здушить щосили,
Щоб: «Король голий!» – вони не голосили.
Здібних ліктями випре, потопче все кругом.
Рятуйте! Задуха! Насильство! Влом!

12.X.1982

Ставлю нині теорему:
Щоб зложити вірш-поему
Непотрібний жадний хист,
Втне це й не поет-артист.
Це потрафлять інженери,
Що набравшися манери
Про всі гвинтики й пружини
Віршували б щохвилини
Й різні інші віршороби,
Що сидять по дві-три доби,
Щоб собі щось теж склеїти
І пролізти у пійти.
То ж від сорому сховатись
Я не знаю вже й куди...
Краще віршів не писати
Та не кликати біди.

Ї. Жак
1988

САТИРИЧНА БАЛЛЯДА

Чванькам у діяспорі й Україні

Над полями, над долинами,
Над блакитними вершинами,
В пізне літо, в теплу пору
Йшов ширяк угору, вгору,
наче птах.

Хай на крилах вітер свище,
Я ітиму вище й вище,
Сам захоплений собою
Насміхався над юрбою,

Що кричала вдолі:»Ах!»

Так ішов на теплій хвилі,
Думаючи, що у силі
Пролетіти надморями,
Самопевний до безтями,
поборовши страх.

Надлетів літак здалека,
Наче срібний птах-лелека,
Загули його мотори,
Що прорізали простори,
далъ.

Стало ясно ширякові:
Він не рівня літакові,
Що летить, куди бажає,
Що мотори сильні має,
крицю-сталъ.

Та він мав бажання спрагу
Показати перевагу.
Хмари став він підмовляти,
Щоб літак у них сховати,
 в тінь.

Став чванитись: «Маю крила,
У яких таємна сила,
Тож летіти можу вгору,
Наче птиця, без мотору,
 в синь.»

Але щезли теплі хвилі
І піднятися не в силі...
Трапивши на струю кволу,
Полетів ширяк додолу,
 жах!

А літак побачив здаля
Як вертівся мов спіраля
Чванькуватий ширячище,
Падаючи нище й нище,
Аж юрба гукнула:

«Крах!»

12.XI.1986

ДРУКАРНІ, МУЗЕЇ І 24-ТЕ ЧИСЛО

Я побачила світ у ніч під Різдво,
Як снігом усе замело,
В холодну зимову ніч,
Замість лізти на піч,
Мене на світ потягло,
В музей, де 24-те число.
Лінотипів ціла навала
Мені колискових співала,
То ж спомини в мене гарні
З забав біля друкарні.
На мандрах, на скитанні,
Друзі, люди старанні,
Кімнату найшли нам в друкарні.
Як війни відгули страшні,
Власної хати схотілось мені:
Напроти дивлюсь в сонці раннім
Виблискують вікна друкарні.
Тепер, (щоб лиш тут не померти!)

Живу знов під 24-тим,
А в музей котрий це вже рік
Працює Роман, мій чоловік.

1980

УМОРІСКИЙ
Й
ОПОВІДАЧНІ НІЯ

СЛОВО ІВГИ ЖАК ПРО МІРУ ГАРМАШ

Про Міру Гармаш говорили різні люди: вчені й невчені, титуловані й без титулів, письменники й зовсім припадкові особи. Говорили коротко й до речі, а то й неможливо довго, хоч вона просила цього не робити. Подавали біографію, походження, робили такі порівнання й висновки, від яких їй хотілося сховатися під крісло. Одно спільне було в них усіх: вони хвалили, просто тому, що хто б відважився вийти перед публіку й ганити? У нас це робиться поза очі, але в очі – ніколи.

Отож я, Івга Жак, рішила сказати своє слово, зовсім інше як досі, бо сатиричне. Знаю ж Міру Гармаш як ніхто другий, тож можу собі позволити. І що вона мені зробить?

Чи ви сидите вигідно? Я починаю.

При всіх своїх розбіжностях ми всі погоджуємося у тому, що ми нація геніїв. Якби не «воріженьки» про нас заговорив би ввесь світ! Тож як член геніяльного народу, Міра – теж геній. Усі ми пишемо, головно вірші. Над тим, що може бути римована проза, ніхто не застановляється. Відповів же один вояк якого спитали, чому стріляє, коли війна скінчилася: «Всі стріляють, мені теж хочеться.» Отож – пише. І ясно – з дитинства, як усі. Точніше: з того часу як ще не вміла писати. Тому залишилася лише усна словесність. Твір був очевидно віршем і то з глибокою філософією, як сказала б прихильна критика, а на неприхильну ніхто не звертає уваги, про неприхильні рецензії неодин геній не згадує, а подає лише прихильні від своїх приятелів та «-івців». При тому пише завзято дальше нічого не читаючи, бо за писанням не стає на те часу.

Та я відбилася від теми. Повертаюся до першого вірша, де переважає думка з філософією, думка, як побачите – задня. Емоції? Кому вони здались? Хто чекав би на надхнення,

музу? Таж вона може не з'явитися ніколи! Так пропав би неодин геній.

Мірин інтелектуальний вірш зродився ще у Львові, коли їй було яких три роки. Там, на Руській вулиці була крамниця іграшок Купфершміда. На неї треба було звернути увагу мами, чи бабуні. На розі сидів сліпий Ясьо з акордеоном. Йому кидали в шапку дрібний гріш, він починав грати, а наша майбутня поетеса починала пританцювати. При тому її тримали за пелеринку, щоб прилітня балерина не впала й не розбила собі носа. Так одного разу вона заспівала:

«Кусьмисмідих пісьюв в місто,
Кусьмисьмідиха виїла тісто,
Кусисьмідих пісьюв в танець,
Кусьмисьмідиха виїла смалець.»

Бабуня з мамою зайшлися сміхом. Бабуня була м'якосердна й купила їй за це тарахкальце. Отже – перша літературна нагорода. Чи ж у нас і досі так не діється, що свої своїх за будь-що нагороджують? Правда, сама бабуня й батько були б раді її тієї нагороди позбавити, бо зараз же пополудні, як усі вони почали свою пообідню сієсту, вона взялася за тарахкальце. Спершу делікатно, а тоді щораз-то настирливіше. Літературну нагороду кинули в шухляду й замкнули на ключ. Міру вирішили віддати до садочка. Та на третій день вона звідти втекла. “Чому?” – питала мама. “Бо так” – була відповідь. Мама знала, що на такий аргумент нема ради. Справа була в тому, що творча індивідуальність не зносилася рутини. По двох днях садочек знудився. Крім того там письменників заставляли ...

Рисувати, ще й накидали тему: поїзд. Міра щось намазала й учителька спіткала що це. Відповідь була: «Дим!» «А де ж поїзд?» «Він відіхав» – сказала Міра. Вони собі відразу

не сподобалися. Міра відчувала в учительки брак творчої уяви й незрозуміння трактування мистецької тематики, учителька в неї брак охоти рисувати й співати: «Ми голубку уловили» та «Жила була царівна». Чому мама не заставляла Міру піти знову до садочку – не знаю. Мабуть знала, що вона знову втече, а при тому може попасти під авто, (що було б величезною шкодою для української літератури). Вдома Міра засувалася за стояк з вазонками й там, у творчім кабінеті щось собі підмутикувала, але воно не збереглося навіть в усній словесності.

Аж у тринадцять років появився вірш – сатиричний, з сюжетом як у російському романі: один хлопчик з кляси задивляється на товаришку Лесю, а вона була зацікавлена кимось іншим. Рима вірші невибаглива: нічка-річка, морягторя. Одним словом така, як досі вживають віршоклепи, які свої вірші, писані на фунти, називають поезією. Ритм був задержаний (музичний вплив сліпого Яся), тож його ніхто не мусів виправляти.

Після того прийшов вірш у досконалій формі: сонет: Дався ж він їй у знаки! Співчуваю усім тим, що сидять роками продукуючи таку словеснужвачку! Вірш відразунадрукували. Очевидно тому, що був патріотичний, потрібний, що був про листопад. В дев'ятнадцять років Міра була горда. Та тато скритикував його як штучний і надуманий. Гай-гай! Скільки-то таких бездушних, мертвих віршів появляється в нас досі... А спробуйте ви їх скритикувати!

Міра загнівалася й замовка на деякий час. Опісля, заховавшись від рідного батька під псевдонімом, писала лише тоді, як з'являлася Евтерпе.

21.II.1988

ЩО МИ РОБИЛИ БЕЗ СЛОВА «ВЖЕ»?

«Бабуню, що ти печеш?» – «Торт на 40-ліття нашого відділу СУА¹». “–То вашому відділові вже с-о-р-о-к років?” – Для десятирічної Галі цифра сорок була неймовірно високою. «–Вже сорок» – сказала пані Дарка й задумалася: «Що ми робили би без слова «вже»?

Порівнально з іншими народами ми куди частіше вживаємо слова «вже» – думала дальнє Дарка. Починається це з раннього дитинства. Знаю по собі. Мама залишала мене саму вдягатися, коли мені ще не було п’ять років. Шнуруючи черевичок, я не потрапляла в дірку. Процедура тривала досить довго. Мама дenerувалася: «Ти вже готова? « На це я: «Ще не взе! « Коли я втекла з садочка, бо мені там надоїла рутина, прибігши додому й побачивши мамині здивовані очі, я сказала: «Я вже є.» «Якто не хочеш бути в садочку?» «Вже не хочу, нудно.» Залишивши вдома, я товклася під час пополудневої сієсти батьків. Тоді тато казав: «Вже не дає спати.» «Чи бавилися ви коли перед домом і вас кликали: «Ходи їсти!» «Вже йду!» – кричали ви й обернувшись бігли далі, куди почали. Потім якась тітка питала: «В котрій ти клясі?» Тому, що починалося літо й ви в першій клясі були близько кінця шкільного року, ви відповідали: «Вже майже в другій.» Потім хвалилися: «Я вже додаю з підписуванням! Я вже вчуся «дроби»!» Дальше батьки гордилися: «Мій син (чи дочка) вже в гімназії, вже студіює, вже вженився, чи вже вийшла заміж.» А далі: «Я вже бабця!» При тому бабця згадувала танго: «Вже осінь і не повернеться кохання...» Коли почався виїзд із таборів² казали: “Він вже в Америці, вона вже в Канаді.” Коли ми по цім боці великої калабані “мапували”³ й “клінували”⁴ казали: “Вона вже заробляє півтора доляра на годину, він вже є «босом»⁵ на фабриці.” А коли хтось дістав кращу працю заздро заявляли: “Він вже працює по фаху!” Тридцять років пізніше: “Вона вже на пенсії!” Ще пізніше “Він вже помер.”

«Вже нема місця на Бавнд Бруку.⁶» Тільки відносно нашого об'єднання й державності мусимо ствердити: «Ще не вже!»
Що ще не зовсім вже.

«Бабуню, щось горить» – крикнула Галя й привернула паню Дарку до сучасності. Дарка зірвалася як опарена й побігла до печі, звідки снувався синій димок. Відчинивши дверці печі заламила руки: «Ax! Вже спалила всі три коржі!»

21.II.1988

- 1) СУА – Союз Українок Америки
- 2) т. з. таборів Ді Пі (DP) Displaced Persons - переміщених осіб у Німеччині
- 3) мити підлогу
- 4) чистити, прятати
- 5) начальником
(3, 4, 5 – слова вживали тут т. зв. «старі» емігранти з заробіткової еміграції.)
- 6) укр. цвінттар між Філадельфією і Нью Йорком

СПРАВА НА ЧАСІ

Зустрічаю знайому письменницю. «Що пишете?» –питаю. «Для кого?» – відповідає питанням на питання. Та ж ніхто нічого не читає. Не тільки книжки не куплять, але навіть у бібліотеці її не позичать як замовити. Все будуть робити: «малювати яйця» як кажуть чужинці, вишивати, пекти «пляцки», але читати – ні. Тому беруся до потрібної роботи: закладаю курси домашнього господарства для мужчин. «Для мужчин?» «Авже ж. Багато з них уже на пенсії, а жінки ще працюють і кажуть: «Як я працювала то ще й хатою займалася, а ти тільки працював. Тепер не працюєш і дальше очікуєш, щоб я все тягнула сама. Берися до роботи в хаті!» Виходять комічні ситуації. От пішла жінка на працю, вертається, а ціла кухня заляпана. «Що ти робиш?» – питає чоловіка. «Варив собі яйця на полуценок.» «І що ж сталося?» «Ти знаєш» – каже їй – «яйця вибухають.» «Якто?» «Я взяв їх з холодильні й кинув у кип'яток, а вони повибухали.» «Бачите» – каже моя письменниця – пан інженер студіював фізику, хемію, термодинаміку, займався ракетами, а яйця з холодильні кинув у кип'яток і ще нарікає, що вони ... вибухли.»

«Хірург був відважніший» – кажу їй – рішив усмажити собі яєшню. Але як розбити яйця? Бив їх об край сковороди. Половина йшла туди, а друга на електричну кухонку, бо було це ще в таборі. Як почав смажити, кімната наповнилася ідким димом, а спіраль згоріла. Потім питав жінки: «Чому як ти робиш яєшню то нема диму й слізози тобі не котяться з очей?»

Ще пам'ятаю таку пригоду з табору: «Попри чергу, де стояла його дружина, проходив пан доктор. «Повісь провітрити подушки» – попросила вона його. «А як повісити подушку

на шнурок?» – спитав він її тихенько, але так, що я почула й засміялася. Від тоді пан доктор мене «не бачив» і не вітався.

«Вже тут» – розказувала тепер моя знайома – «Активна діячка, дружина пана професора, вибиралася в поїздку в жіночих організаційних справах. Наварила й напекла чоловікові на кілька днів. Він спитав її як варити собі на сніданок пшеничну кашу. Вона пояснила йому що і як, показала де стоїть слоїк з тою кашею й поїхала. Як вернулася назад, спитала чоловіка чи все в порядку. Дістала позитивну відповідь. «А кашу варив?» «Варив, тільки не так смакувала як твоя.» «А звідки ти її брав? Та ж слоїк стоїть повнісінький, неруханий.» Пан професор як виявилося варив собі на сніданок ... терту булку.

«Мій чоловік» – продовжувала письменниця – «як був ще студентом, забажав вареників. Ми ще тоді не зналися, сам мені про це потім розказав. Жив з батьком і сестрою, мама його вже померла. Сестра займалася всім, тільки не домом. Спитав її як їх робити. «Розміси тісто, заліпи, кинь на гарячу воду, а як підійдуть – витягай. Підсипуй мукою як тачатимеш, щоб не ліпилися до стільниці» – вигукнула вона й кудись подалася. «Я місив, місив, підсипував мукою, тачав – розказував мій Богдан – повикраював, – не ліпляться. Набрав у мишину води, мачав у неї палець, водив ним по викраяному тісті підсилаючи мукою, щоб творився своєрідний клей. Намучився, ввесь замазався мов мельник, підлога в кухні стала білою, але якось дотягнув до переможного кінця. Кинув на кип'ячу воду. Підійшли, витягнув, помастив маслом. Кусаю – сирі. Назад у кип'яток. І так тричі, при чому перед кожним новим варенням злизував з них масло. Тісто було грубе як підошва, розмір вареників як тут кажуть «джамбо», але врешті, по такім ретельнім варенні розварилося. Так повстала своєрідна «пирогова» зупа. Мусів її їсти сам, бо ніхто в хаті не хотів.

«От бачите чому закладаю курси домашнього господарства для мужчин. Це дуже потрібна річ для політичної еміграції, тоді коли література зовсім непотрібна.»

19.V.1988

ШЕДЕВР

Ректор малого каледжу в містечку Б., Джансон, ходив міряним кроком сюди-туди й думав над тим як би то провчити трьох молодих професорів, які йому надоїли своїми заввагами відносно картин на стінах його кабінету. Ось один з них учора заявив: «Чому ви не збудетеся цих старомодних образів і не повісите на їхнє місце щось нове?» А другий додав: «О, так, так, якийсь абстракт, більше розмаху, широке полотно, живі кольори. Нащо вам цих пейзажів і натюрмортів?» Попереднього дня ще один з цих молокососів ще й почав: «Так тепер ніхто не малює!»

«Знаю, знаю таких» – думав ректор – «вони не мають ні відчуття краси, ні поезії, ні поняття що мистецтво, а що базграниця. А це відчуття треба мати вроджене, так як почуття гумору й ніякі дипломи тут не поможуть. Так малюнок без рисунка це лише ляпання фарбою, за яким криються нездари й хитруни. Ще Мікель Анджельо заявив, що рисунок підстава всього. Пояснювати цим молодикам що таке перспектива, атмосфера, тон і т.д. це зайва витрата часу, не тільки тому, що вони декоративно-утилітарного чи ілюстративного від справжнього не відрізняють, але й тому, що не хочуть нічого чути, вважаючи себе модерними, краще поінформованими й наймудрішими. Одним словом не тільки невігласи, а ще й горді з того.»

Ректор Джансон пригадав собі історію з ослом, яку йому розповів був приятель. Знуджені моряки привязали ослові-маскотові на кораблі до хвоста квач замочаний у фарбу й як він відганявся від мух, мазав квачем по полотнищі й так створив «малюнок», що опісля дістав першу нагороду.

«От якби мені щось таке» – думав ректор далі – «але що?» Як ішов коридором під час півдневої перерви, побачив робітника, який малював стіну. Біля нього лежала дошка, а на дощі гушка з фарбою, щоб не заляпати підлоги. На дощі

були мазки й плями всіх можливих кольорів, очевидно ця дошка була вживана вже неодин раз. Ректор подумав: «Ці плями, це наляпана фарби, але звідки ці мазки?» А робітник, наче зрозумівши, поки йти на полуценок з розмахом потягнув квачем по дошці, заки витирати його в шмату. Ректор звернувся до робітника: «Виріжте мені оцей шматок дошки розміром 16 на 24 інчів й доставте до моєї канцелярії по полуценку, але дошки не викидайте, а сховайте.»

Діставши витяту частину дошки, ректор дав її оправити в гарну раму зі склом і повісив на місці однієї із своїх картин. Довго не довелося чекати. З'явився один з молодих всезнайків і захоплено сказав: «О, щось нове! Який поступ! Це щось надзвичайне!» Дає можливість працювати уяві! Хто цей мистець? Перед ним велике майбутнє! Незабаром другий додавав: «Яка широка палета! Що за розмах! Це небуденний талант!» Не відставав і третій: «Дивіться на ці відважні мазки! Так крокує мистецтво вперед! Це по новому по модерному!»

Вислухавши це все, Джансон попросив їх почекати, а сам телефоном закликав робітника щоб прийшов з рештою дошки. За хвилину з'явився заляпаний фарбами робірник зі здивованим виглядом і дошкою під пахою. Тоді Джансон зняв «високомистецьку картину» зі стіни, витягнув її з рам з під скла й приложив до вирізаного місця в дошці. «Бачте», показав – «пасує». «От звідки це «велике мистецтво». А це стоїть перед вами «небуденний мистець з великим майбутнім.» «Скажи їм тепер» – звернувся до робітника – звідки взялися ці плями й ці «відважні» мазки.»

Тоді на очах зніковілих ліпшезнайків кинув «велике мистецтво» в кіш, а на стіну повісив назад свій улюблений пейзаж.

МЕТАМОРФОЗА

Ні єгипетські словники, ні ворожки, ні науковці-психологи ще досі не вяснили достатньо чому людям сняться найфантастичніші сни.

Але дозвольте представитись: я Валентина (Валя) Сірошапко, піяністка, мій чоловік Леонід (Льоня), челіст, а наш син Володимир (Вова) учається в хайスクол. Ми з т.зв. четвертої хвилі приїхали сюди 7 років тому з Нікополя. В Америці ми розчарувалися, бо думали, що нас тут приймуть відповідно до нашого стажу, запросять виступати в Карнегі хол, Кеннеді центр, чи Волф трапі, що ми концертуватимемо, дістанемо працю в Джуліярд, Пібоді чи в якісь іншій консерваторії. Тимчасом моєму чоловікові доводиться працювати в висилковій фірмі, а мені в банку. Коли ми щось скажемо, нам заявляють: «А ви що очікували? Так ж як ми приїхали сюди 50 років тому, то працювали чорноробами, ми мусіли тікати, бо нам грозила смерть, а ви приїхавши з вільної України, працюєте в наших установах і ще нарікаєте!» Говорите обмосковленою мовою, кажете «ховм», дивитесь телепрограми, замість на телепрограмах, женитесь на дівчині, замість з дівчиною і т.д. «От така некультурна ця «третя хвиля». Відірвані від материка, ці люди не знають, що мова пішла вперед, не бачать, що вони зацофані. До того ж як їм сказати, що говорять по польськи сміються: «Та ви самі вводите в мову польонізми як от: єдваб, люстро, костьол, палац, бож по нашему шовк, дзеркало, костел, палата». Ще добре, що ми вернулися до оригінального прізвища Сірошапко, а то з Сірошапков нас навіть на таку працю не приняли б. А може треба було змінити на Сірошлапкін? Може тоді дісталися б до консерваторії?

Так роздумуючи я ввечір дивилася «телек» (при чому це їхнє «на»?) і бачила які дорадник президента заводив порядки. Усі його слухали, шанували. Задрімала я й от приснилося: мій Льоня став таким дорадником. Він почав

давати поради: підліткам-наркоманам всипати по 25 буків, за графіті по 20 і примушувати змивати, щоб так позбутися їхнього хуліганства (це неправда, що це слово походить від ірлянського прізвища Гуліган, воно древньоруське!) «NRA» і їхне лоббі теж можна зліквідувати примушуючи їх платити за кожне вбивство. Пан президент був захоплений. Всі дивувалися, що досі ніхто до такого не додумався. На протести, що це недемократично, що це не СССР, а Америка, ніхто незвертав уваги. Про Льоню писали в газетах, його портрети появилися на обгортах журналів. Він став чоловіком року, Барбара Волтерс перевела з ним інтерв'ю разом з Монікою Левінською і Майклом Джексоном.

От тепер відношення до нас української громади знімилося. Льоню завважили, почали писати: «Українець на відповідальній посаді.» Прислали анкету з Енциклопедії Діяспори, запрошуvalи сказати слово про себе на радіопрограмах, а теж грati при кожній нагоді: 50-літтях, академіях, з забавами включно, очевидно безкоштовно. Ми мусіли записати Вову до школи українознавства, хоч йому цього тут зовсім непотрібно. До нас почали дзвонити збирачі на це і те, приходили запрошення на всякі імпрези, а що вони нас обходять? Як дзвонив телефон, я ціла здригалася.

Та, найгірше, що про Льонин успіх дійшла вістка до Нікополя. До нас писали, просили допомоги, присилали цілі списки, мов замовлення до Дж. Пенні подаючи розмір, кольор і кількість потрібних речей. Всі підписувалися як родичі, приятелі, старі друзі.

От знову дзвонить телефон. Та ні, це будильник, щоб вставати на працю. Ой, а я ж проспала на канапі цілу ніч. Та добре, що це був тільки сон! Як добре, що нас «не завважують!»

29.XI.1999

НАША ПСИХІКА НА ПІДСТАВІ СЛІВ ДО НАРОДНОЇ ПІСНІ

(Трактат на конференцію «Як урятувати Україну»)

Пісня – душа народу. З неї можна довідатися про його психіку. Наши пісні сумні – ми народ гноблений. Проте гумору нам не бракує й уміємо бути поважними.

Подивімся на слова першої категорії пісень – сумовитих. Головні персонажі в них: дівчиночка, (молодая, чорнобривая), козаченъко, (молоденький), бабуся, (старенъка), чумаченъко. Отож-стереотипи. Переважна кількість наших пісень починається на ой, друга значно менша на гей, а тоді на та і чи, вкінці на інші слова. Багато мають по кільканадцять стрічок, розповідають про якусь подію, як от про Марусю Богуславку. Часто по всіх цих стрічках ще йде мурмурандо. Деякі стрічки можна б викинути, бо вони банальні й непотрібні, але спробуйте. Вам скажуть: «З пісні слів не викинеш.» А чому б ні?

Визначне місце в наших піснях займає криниченъка, кониченъко, садок, очевидно вишневий, соловейко. Нпр.: «Копав же я криниченъку у вишневому саду.» Або «Копав, копав криниченъку неділенъку-дві.» І чого б то копати криниченъку та ще й так уперто? І без точного окреслення одну, чи дві неділенъки? Таж це кольосальна різниця! Що сталося з цим козаченъком? Чи розбив, нарешті цимбриння? Чи зломив ногу? І скільки неділенъок мав її потім у гіпсі? Хто заплатив за направу криниченъки? Теперішні діти скажуть, що асекурація. З обох варіантів виходить, що козаченъко копав цю криниченъку, щоб звернути на себе увагу дівчиночка, а вона не вийшла з хати, або вийшла з іншим козаченъком.

Отож – цілковитий неуспіх. Таких неуспіхів у наших піснях повно: «Ой, я нещасний, що маю діяти, полюбив дівчину, та не можу взяти.» Через неуспіх починається заздрість: «У сусіда хата біла, у сусіда жінка мила, а у мене ні хатинки, нема щастя, нема жінки.» Де ж причина цих нещасть? – У лінівстві: «Сусід оре, сусід сіє, у сусіда зеленіє, а у мене не орано ще й нічого не сіяно.» Дальше: «Всі сусіда поважають, всі сусіда вихваляють, а я марно часи трачу, один в світі, тільки плачу.» Чи не діється тепер таке з нашою державністю? Отже замість плакати, нарікати й заздрити, треба братися до роботи.

Не бракує й наївности в наших піснях. От у пісні галицьким діялектом: «Якбим була зазулев» є такі рядки: «Полетілабим в Путилів, між гори Карпати, де мій милий пробуває, сілабим на калиноньку та й стала б кувати: «Куку, мій Іване!» Уявляєте собі таку ситуацію: якась ваша знайома летить, сідає на дерево й починає кукати. Є пісні з цілковитим браком логіки: «Взяв би я бандуру, настроїв, заграв, через ту бандуру, бандуристом став.» А хіба можна через бандуру, скажім, стати трактористом? Дальше: «А все через очі, як би я їх мав, за ті карі очі, серце-душу б дав.» Виходить сліпий чоловік не тільки хоче, щоб йому перещіпили очі, з щей карі. Та мало того. «Марусино, серце, пожалій мене, візьми мое серце, дай мені своє.» Це мабуть перша згадка про перещіплення серця. Ми співали й плакали, а американці зробили.

Відносно чумацьких пісень, то крім чумаченько молоденський, треба б ще додати п'яненський: «Що в Херсоні та Одесі за три роки заробив, то в Полтаві на базарі

за два ярмарки пропив.» Або: «Гуляв чумак на риночку, та пив чумак горілочку.» Знову ота наша здрібнілість. Горілочку. Подумайте, не сивуху чи самогон. У пісні «Ой бре море бре, лий, шинкарко ще,» чумаченько п'є й чекає, щоб батько, мати, чи дівчиночка (очевидно чорноброда) його викупили. Нема чого нарікати, що коршмарі нас розпивали. Не було б попиту на горілочку, не було б і коршм. Це вам скаже кожний сучасний економіст. Це казали ще Нечаєві: «Ой не час тобі, та Нечаєнку та до коршми ходити.» Перестерігали, що це зле скінчиться. Ale : «Нечаєнко не зважає, все до коршми поспішає.» Виглядає, що в нас алькоголізм почався давно, як тільки були в кума бзжоли: «Ой п'є Байда мед-горілочку, та не день, не нічку, та не годиночку.» Варто б призадуматися, чому з молодої дівчиночки робиться лиха жінка, лиха мати, лиха свекруха, вража баба, а з молодого козаченка, чи чумаченька, лихий чоловік, лихий батько, лихий свехор. І тут уже здрібніостей нема. Зате відносно ворогів є. Вони – воріженьки. Де ж логіка?

Все разом виходить, що ми – лихі люди, ліниві, плаксиві, заздрі, фальшиві, п'яниці, які чекають, щоб за них хтось щось зробив.

З поважних пісень не можна пропустити наших колядок. Ale й тут диво: багато з них у мінорному ключі, навіть «Нова радість стала.» Виходить, що це сумна радість. Таке можливе тільки в нас.

З вищесказаного видно яка наша психіка. Чи винні тут воріженьки, чи ми самі? Як цьому запобігти? – Змінити

дієту. Менше їсти квасних борщів, вишень, сала та ще й солоного яке затикає жили, що підносить тиск, не пити горілочки, то й не буде сварні.

Рятують нас пісні гумористичні. У пісні «Сіяв мужик гречку» показане потуряння жінці, яка цілковито не має рації, але вперто твердить своє. Або в «Куди їдеш, Явтуше» – влізливу дівчину. Мабуть люди, які мають гумор, мають критичний сенс, але скільки в нас таких?

Друга річ – це мелодії. Хоч у них як і всіх народних піснях тема, назагал коротка й увесь час повторяється, але якась дивна глибина притягає навіть чужинців. На мотивах наших народних пісень будували свої твори Бетговен (Іхав козак за Дунай), Овсяніко-Куліковський (Через річенку), Чайковський (Занадився журавель), Легар (Червона рожа), Гліер (Засвистали козаченьки).

Чому так мало черпають з цієї багатющої кризиці наші композитори? Та це вже інша тема.

Ї. Жак

12.XI.1997

КЛЯРА І КОНЦЕРТИ (ІТИ ЧИ НЕ ІТИ?)

У Кляри Сільвестрін задзвонив телефон. Вона саме переглядала старі знимки сидячи у своїй вітальні на тяжкій строкатій зелено жовтій канапі з мосяжними оковами. Невдоволено піднялася і пішла до кухні:

«Геллов?» «Кляра, це ти?»

«Ну, а хто ж би з моого дому тобі відповідав?»

Це я, Філіс.

Та ж чую, чую.

Кляра, хочеш іти на концерт Рубінштайна?

Рубіншайна? Хто він? Той, що має на 8-мій вулиці харчеву крамничку?

Що ти виговорюєш? Артура Рубінштайна, піяніста.

Гм, я воліла б піти на Володю Горовіца. Він з Раша так як моя баба, єсть блинцис, кашу, любить боршт.

Але тепер у Лінкольн Центрі виступає Рубіншайн. Підеш, чи ні?

А хто йде?

Усі, дослівно всі Розенцвайги, Вайнштайни, Кавфмани, Штернберги.

Ну, добре, купуй білети – відповіла Кляра.

Скінчивши розмову, Кляра подалася до одної із своїх трьох спалень, яка була ціла завішана різними строями. Ой, вей, в чім я піду? Це затісне, це широке, це немодне. Річ була в тому, що Кляра була ввесь час на дієти й то худла, то грубла. Які дієти не перепробувала, жадна не помагала. В одній була порада їсти лише морозиво й листок салати тричі денно. В другій м'ясо з грайпфрутом і пити багато води і т.д. В результаті Кляра, то прибувала, то худла. Важила то 220, то 180, то 160 і знову назад 220. Всі дієти до нічого, нарікала. Тоді їла все й прибувала ще більше. Тому й строї були поділені на різні розміри, залежно від потреби: 20, 22, 24. Але що з того? Немодне. Це за довге, те закоротке. Треба йти до Мейсі щось купити.

Кляра жила в розкішнім мешканні, яке було б вигідне для великої родини. Так скоро як її дві дочки вийшли заміж, її чоловік Геррі, власник фабрики свічок, продав хату під Ню Йорком і перенісся до міста. Ну, нащо нам клопоту з городом? Постарівши передав фабрику чоловікові старшої дочки. Сам не мав чого вчепитися, ходив по антикварнях і ліцитаціях. Скуповував все як трапилася добра ціна. То фотель, чіппендейль, який до нічого не підходив, там кілька кусків севрської порцеляни, дрезденські майоліки, італійське куріо, японські мечі. Мешкання виглядало як перемішаний музей. До того ж меблі тяжкі, канапи як мамуты, і达尔няний стіл як бронхозавр. При тому ще й два кредитси, бо Сільверстайні, оригінально Зільберштайні були строго кошерні. Дочки підсміхалися з такого, а внучка казала: «Бабуню, та ви себе висунете з хати так, як та муринка, що збирала всяке дрантя, що люди викидали і захарстила хату, що сиділа на

сходах.» Кляра не любила внучки, казала, що це непошана до старших і незрозуміння молодшими вартости зібраних дорогоцінностей.

Врешті прийшов день концерту. Кляра сиділа з Філіс в переднім ряді партеру в фіолетній сукні в червоні пасочки з рожевими горошками, за яку солено заплатила, ціла обвішана золотими шнурами. Тяжкі ковтки в вухах за кожним поруком голови тряслися й здавалося, обірвуть її вуха. На кожнім пальці був інший перстень всіх кольорів веселки: рубін голубиної крові, зелений ізмарагд, жовтий топаз, ліловий аметист.

Прийшов піяніст, вклонився, подивився на залю, почав грати сонату Моцарта ц-дур. Ще не вдарив останнього акорду першої частини, коли Кляра вже взялася плескати. Тихо – шептали сусіди, це лише перша частина. На залі одні дрімали, інші розглядали сусідів, залю, піяніста. По фантазії – імпромпту Шопена всі зірвалися з місць з вигуками «Браво! Браво! Браво!»

Клярі концерт не подобався. Краще було б піти кудись на добру вечерю, або дивитися вдома на телепрограму, там тепер так багато цікавого, замість висиджувати на концерті вичікуючи кінця.

По концерті відбулося інтерв'ю з піяністом. Як він сприймає публику? Я – відповів мистець дивлюся на залю й шукаю одну-дві особи, які прийшли задля музики, її відчувають і розуміють і граю для них. Інші собі хай сидять і на кінці зриваються з місць і кричать: «Браво! Браво! Браво!»

Філіс думала, що їй робити з Клярою: не повідомляти про концерти надується, бож всі були, крім неї. Повідомляти, то

нарікає, що треба перечікувати поки піяніст перетарахкає по клявішах, чи челіст переріже свою скриню. І згадалося, що десь читала: «Не кидай перел поміж свині, бо вони їх з їдять і нарікатимуть, що не були смачні.»

2002

НЕКОНВЕНЦІЙНІ ЗАСОБИ САМООБОРОНИ

Мері верталася з проби хору. Всіла в порожній вагон підземки засунувшися в кут. Раптом два молодці вскочили в вагон і пустилися в її напрямі з наглядним наміром звільнити її з нашийника, сережків і годинника. Мері з переляку почала співати з нот свою партію з ораторії Гендля. Напасники оставпіли й утекли. Втікаючи кричали до себе: «Гей Джов, чого вона виє?» «Ти мене питаєш? Я так само знаю як ти! Їй щось бракує!»

На другий день Мері розказала про свою пригоду своєму нареченому Стівові, по фаху психіатрові. Він захопився ідеєю збуватися напасників неконвенційними методами. Викомбінував їх декілька й прочитав своєму товаришеві антропологові Джекові. Самооборонні засоби без зброї:

1. Починай співати або танцювати,
2. Стань на всі чотири й гавкай,
3. Розкинь дрібні гроши й кричи: «Боже мій, це ж заплата за мое мешкання.» Напасники або заберуться заліниві збирати з підлоги дрібні гроши, або ти швидко тікай як збиратимуть.
4. Починай роздягатися верещучи: «Маєш, бери собі все, мені непотрібно.»
5. Дай їм трохи грошей кажучи: «Беріть, вам більше потрібно як бідним сомалійцям!»
6. Обнімай їх приговорюючи: «Вітайте, я радо приїднуся до вас. Тішуся з такої нагоди. До біса з середньою клясою!»
7. Кричи: «Не дотикуйте мене, в мене ЕЙДС, а сам іди до них витягненими руками.»

І що ви подумали б якби Джекові прийшлося ужити таких оборонних засобів? А сталося це знову ж таки в підземці за яких два тижні.

Джек почав роздягатися. Скинув плащ, блюзу, сорочку, залишаючись у самім тільки біллі, а напасники не вступалися. Тоді він рішив збільшити силу самооборони. Ставши на всі чотити почав гавкати: «Гав, гав-гав, гав, гав, гав, гав!» На своє здивування – напасники втекли. Раптом хтось ззаду поклав руку Джекові на плече: «Думаєш, що ти собака, га?» Джек повернув голову й побачив за собою двох поліцистів. Йому блискавично мигнула думка: «Як треба, то їх нема.» А тимчасом другий поліцист вже додавав: «Роздягаєшся в підземці та ще й у кінці листопада? Думаєш, що ти в Маямі на пляжі?» На це Джек: «Лякаю напасників!» Поліцист ч.1: «Яких? Нікого ж нема!» Джек: «Були, але втекли!» Поліцисти переглянулися, ч.1 повів пальцем по голові, а ч.2 сказав: «Ходи з нами!» Джек: «Мені нічого не бракує.» Поліцисти дуєтром: «Знаєм, знаєм, одягайся! Ходи!» Завезли нещасного Джека на поліційну станицю, мовляв неморальна поведінка в підземці й удавання з себе собаки. Звідти подзвонили додому. Батьки злякалися. В родині не було ненормальних, хлопець ніколи не виказував симптомів божевілля.

Одна Мері зрозуміла все як побачила в газеті: «Чоловік у підземці роздягнувшись, став у самім біллі на всі чотири й гавкав удаючи з себе собаку.» Подзвонила до нареченого, він поїхав на станицю й витягнув товариша сказавши, що Джек робив це все за його порадою. Результат? Доктор Стівен Пітс пішов під обслідування у своїм же заведенні, а Мері зірвала з ним заручини, коли побачила в газеті: «Психіятр з'їхав з глузду.»

25.XI.1985

ІДЕАЛЬНІ ВАКАЦІЇ

«Моя мама любила екзотичні околиці,» – розказувала мені моя співтоваришка подорожі Маруся. Ми сиділи в автобусі, який мав виїхати в 7-мій год. ранку щоб не прибути пізно вночі додому, куди було понад 10 годин дороги. Та пані полковникова не з'явилася на час. Телефонували до неї. Ах, Боже мій, заспала – відповіла. Всі чекали, обурені, оповідали собі різні історії. Отож – продовжувала Маруся як ми одного року були на вакаціях на приходстві у знайомого священника й поїхали оглядати околицю, моя мама знайшла ідеальне, на її думку місце, де провести вакації на другий рік. Село лежало над Дністром, серед лісів і полян повних квітів і називалося поетично – Цвітова. Далеко від цивілізації. Тільки шум лісів, прибій дністрових хвиль, а вечорами гамір птаства в шуварах та очеретах, що при заході сонця влаштовувалось там на ніч.

Коли ми приїхали туди на друге літо, виявилося, що знайти пристановище не така легка справа. «Це що, горить?» – питалася я мамі – казала Маруся. «Ні, була відповідь – це курна хата.» І так майже всі були курні. Врешті знайшлася одна з комином, хоч без підлоги, а втоптаною тільки глиною. Молоде подружжя з трилітньою дівчинкою Ганею погодилося винаймити нам хату, перенісшися на літо до жінчиних батьків. Хата складалася з двох кімнат і кухні та сіней, що йшли через неї. Очевидно ні електрики, ні водопроводів, не каналізації не було. Положення мала ідеальне: під лісом, над рікою, далеко від дороги. Я зараз почала розглядати довкілля, носилася скрізь зі своєю лялькою Оксаною, якій оповідала різні видумані речі. Ляля мала справжнє золотисте волосся, сині очі, які заплющувала, довгі вії на повіках. Вона могла сидіти й стояти, рухати руками й ногами. Звідкись з'явилася Ганя, теж з лялькою. Я глянула: На колись білій, тепер сірій шматці, наповненій піском зав'язані мотузком, були намальовані хемічним олівцем очі, ніс і уста – це голова, а до неї причіплена друга – рештки якоїсь спідниці – тулуб. Ганя підступивши до мене й вимахуючи своєю лялькою заявила: «Моя ліпця!» Я не звертала ніякої уваги. «Моя ліпця!» – повторила вона ще раз і ще раз. Побачивши, що я не реагую,

підступила ближче і сказала: «Русю, дай ляльки!» «Тепер по літах читаючи як люди самі себе вихвалюють, нагадується мені ота мала Ганя» сказала Маруся – «і бачу їхнє почуття меншевартості.»

Пані полковникова все ще не появлялася. Тож Маруся продовжувала свою розповідь: «У селі не було нічого, крім кооперативи, яку селяни називали «коропатива». Там усе пахло нафтою і цукорки і сіль і мило. Не було в селі, провда, і коршми, але була в сусідньому й туди учащали дядьки й парубки.

Коли крізь село проїздив заблуканий автомобіль, гурма дітлахів гнала за ним. Мої батьки – розказувала далі Маруся – рішили, що треба помогти затурканим селянам. Зорганізуємо курси для неписьменних, дамо знати до Просвіти й Відродження, щоб позбутися пияцтва. Першим приїхав учений хемік з доповіддю про алькоголь. Він трохи нервувався, крутив у руках свій капелюх і шепелявів: «Алькоголі поділяються на першорядні, другорядні і треторядні. Першорядні це ті, що мають одну групу ОГ, другорядні дві групи, треторядні три. Алькоголь, який п'ємо називається етилевий, або етаноль. Його формула СНОН, він походить від етану. Треба вважати, щоб не напитися деревного спирту або метанолю, бо від нього можна осліпнути. Метан – це той блудний вогник, що блимає на болотах. Дядьки переглянулися значуче. Один виступив наперед, відкашлявся й спитав: «А нащо нам того валькоголю, коли ми маємо свою горівку?» Якась баба заверещала: «Жени сатану, а то затуманить людям голови!»

Тут Маруся закінчила своє оповідання, бо з'явилася пані полковникова. Виспана, причепурена, усміхнена, підмальювана й наперфумована так, що у носі крутило. Від тих «духів» люди почали чхати. Побачивши, що всі перші місця заняті обурилася: «Що то за безобразіє, для мене навіть не зарезервовано місця!» Була 9:30 як автобус рушив...

1960

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕМАРКЕТИНГ АБО ТЕЛЕЯРМАРОК

Ми дуже здібний народ. Всі ми це знаємо, бо самі собі це ввесь час повтаряємо. Тільки чужинці не хочуть нам того признати. Саме тепер приїхало кілька знавців цієї справи з України, щоб нам допомогти це доказати світові, хоч ми цієї допомоги не просили. Очевидно, ця допомога буде нас коштувати, на відміну нашої допомоги, яка Україну нічого не коштує. Отож хочуть доказати, що телемаркетінг (вимовляють телемаркетінг) наш винахід, бо властиво це ярмарок, де продають телят, тобто телеярмарок. Почалася довга й обширна дискусія, в якій дехто з наших перейшов на бік учених з України, бо в той спосіб можна стати академіком.

Все це пригадало мені подію в Космачі, як я була там на вакаціях у дитинстві. Одна баба-гуцулка ходила по ярмарках і брала завдатки на купівлю телят. Біда була б тому, що телята не були її. Справою занялася поліція. Та син тої баби ввесь час сидів на даху й його направляв, поклепуючи гонти. Як бачив з далека, що надходять поліцай, давав мамі знати. А вона скинувши все із себе вскакувала в балію, яка заздалегіть приготована стояла серед хати. Поліцаям гукала: «Я сі жмікаю!» По кількох таких випадках її накрили простирем і понесли з балією на постерунок. Так скінчився її телемаркетінг.

Тож покликуючись на таку подію, можна доказати, що телемаркетінг був у нас давно й довготривалі досліди учених з України зовсім непотрібні.

9.I.1999

Прибічник не дбає про правду у дискусії, він хоче переконати слухачів у правильності своїх тверджень.

Сократ

ДИСКУСІЯ У ФРИЗІЄРКИ

Др. Я. був визначним математиком і міг би зробити велику кар'єру всесвітньознаного науковця, але як справжній семпер тіро ввесь час займався чимсь іншим. Захопившись філософією, він почав розказувати про Сократа у фрізієрні. Люди, що чекали на свою чергу, прислухувались. Якийсь дядько зрозумівши, що це сок рет (sock rat), тобто щур, що гризе шкарпетки заявив: «Та той чоловік єкби се тримав чисто і прав шкарпетки та претав хату, то не мав би щурів. Я вмію прати, бо вже роб'ю тото десет років від коли умерла моя Настуне, най з Богом спочиває і міг бим ему помочи.» Сальви реготу понеслися по фрізієрні. В тім моменті відомий футбаліст з'явився в дверях і почувши сок рет вигукнув: «щойно входжу, а мене вже обзывають,» думаючи про сокер, як в Америці називають футбол, а про нього кажуть щур. Обернувшись грюкнув дверима і вибіг. Сусід добродушного дядька почав йому пояснювати, що Сократ грецький філософ і додав: «Але моя жінка каже, що він бом, який ходив сюди-туди й балакав, а Ксантипа тягнула всю роботу вдома, тому його лаяла.» А тоді зітнувши, додав: «А в нас якраз навпаки, моя жінка діячка, а всю роботу вдома тягну я: перу, варю, прячу хату, задля святого спокою.» Два чоловіки, що сиділи біля себе в куті почали сперечатися чи в Греції є щурі, чи ні. Один твердив, що мусять бути, бо туди добираються з кораблів, а другий перечив, бо мовляв, у Греції для щурів невідповідний клімат. Посварившись, вони порозідалися на інші місця. Якраз тоді др. Юрій Я. докінчуючи свою розповідь про Сократа, зачитував його слова: «Я багато знаю, бо знаю, що нічого не знаю.» Фрізієр обурився: «То з того виходить, що я не вмію стригти?»

Прийшовши додому др. Юрій Я. розповів про все своїй дружині. Вона регочучи сказала: «Бачиш, Юро, в нас так завжди. Хтось чогось не дочує, або точно не прочитає, а тоді пише недоречно ще й повчає. На таке не треба реагувати, щоб не вийшла дискусія як у фрізієрні.»

5.II.2006

ЗОРГАНІЗУВАЛА

Оксана варить обід. Раптом телефон: «Галльо». «Це ти Оксано? Ти може вариш обід?» Завжди Христя дзвонить як я варю обід і питає мене те саме – думає Оксана. «Слухай Оксано, Віра їде до Львова й обіцяла що візьме щось передати нашим.» «Тобто знову вашим» – думає Оксана, бо це твоя рідня, а для мене тільки свояки, «яких я навіть ніколи не бачила.» Та нічого не каже, а Христя продовжує: «Привези трохи грошей, то Віра їм щось купить там на місці. Але мусиш у нас бути перед 9-тою ранку, завтра, бо вона прийде забрати. Вступи перед тим до Ігоря й Олі, вони казали, що теж дадуть трохи грошей. Тільки у них мусиш бути перед 8 год., бо вони в 8-мій виходять на працю.» «Христю, не могли б вони тобі самі ще сьогодні доставити гроші?» – пробує протестувати Оксана. «Мені ж до них зовсім не по дорозі як їду до тебе.» «Як сядеш уже в авто, то що як трохи наддаш дороги?» «Трохи?» – думає Оксана, але погоджується, бо треба варити обід. «Знаєш, вони приходять з праці такі змучені,» все таки продовжує Христя.

На другий день Оксана вибралася в дорогу вступивши спершу до Ігоря й Олі. Вони дали 50. дол. Була 8:20, коли Оксана спинилася коло Христинової хати. Трохи посиділа в авті, але було холодно й рішила йти. Дзвонила тричі, але Христя не виходила. Врешті вийшла її мама. «О, це ти Оксано, так рано? Христя ще спить, не хочу її будити. Почекай трохи.» Вийшла врешті заспана Христя. Оксана подала їй гроші: «Тут від нас 200 дол.» «Тільки 200?» – невдоволено заявила Христя. «Ну, бачиш,» – пробувала боронитися Оксана – «банк був учора вже замкнений як ти подзвонила, а сьогодні як я виїхала з дому ще не був відчинений. Тут ще маєш 50. дол. від Ігоря й Олі.» Тепер Христя не здивувалася що так мало, хоч Ігор був Христин брат, а Оксана тільки жінка її кузена. Гроші йшли до їхньої родини. «Ходи, подивися, як ми відновляємо хату, напевно тобі сподобається» – заявила Христя. Ці нові двері до вітальні ми купили тільки за 600. дол. Ще буде в вітальні

новий орієнタルний килим, завтра нам доставлять. А цю шафу ми дуже дешево купили, тільки за 1500 дол. Тепер ходи до кухні, не пізнаєш її. Правда, гарно, все новісіньке. У їdalyni нові меблі й теж новий килим, нова підлога – дубовий паркет. Йди дальше – ми побудували ошклений ганок – буде де посидіти вліті. Теж перебудовуємо обі лазнички.» «Це все вас буде дорого коштувати?» – здивовано спітала Оксана. «О, ні, тільки 30 тисяч.» «А що ти, Христю даєш своїм в Україні?» «Я? Дві блюзки.» «Знаєш їх розміри?» «Ні, я даю свої, вони на мене затісні. Я тепер нічого більше дати не можу. Але вони будуть задоволені. Бачиш, як я все гарно зорганізувала».

1999

ВИБРАЛИСЯ НА ІМПРЕЗУ

Панство Шкарбаницькі були примірним подружжям. І не дивно. Пан Олександер завжди зрівноважений, спокійний і терпеливий, ніколи не спішився, нічим не переймався, а його олюбленими словами були «чекай» і «зараз». Пані Ася була рухлива, бистра, працьовита й запопадлива. Зовсім як бджілка, – включно з жалом. Вона й на працю ходила й синів виховувала й дім вела ще й час до часу щось спекла для свого 122-го відділу СУА. Про це всі знали. Але не знали, що вона ще й усі рахунки й податки платила, робила податкові обчислення й пригадувала чоловікові яких направок потрібно вдома. Безперечно, вона була доброю організаторкою. Це не сталося так із зацікавлення, як з конечності. Пан Олександер не заплатив би ні за хату, ні за огрівання, ні за світло. Він усі рахунки складав на купу, закидав газетами, а потім шукав питаючи: «Де ся поділо?» Отож їм відтяли б електрику, виключили б газ, вилучили б телефон, а вкінці викинули б з хати якби не пані Ася. Теж пан Олександер не пам'ятав ніяких дат, ні адрес. Пані Ася спостерегла це зараз по шлюбі, коли вони вибралися до Нью Йорку відвідати чоловікового батька. Як виїхали з голландського тунелю й пані Ася побачила таблицю «Упставн» –»Давнтан», вона спитала: «Леську, яка адреса твого батька?» І на превелике здивування почула: «А ти не знаєш?» Якось знайшли через церкву. Від того часу знати всі дати й адреси стало справою пані Aci.

Одного разу спитала вона чоловіка: «Леську, підемо на імпрезу 221-го відділу?» «А вона буде цікава?» «Очевидно, там тепер імпрезовою референткою стала Оксана, вона завжди щось нове й цікаве видумає. Я вже їм і торт спекла.» «Ну, то добре» – відповів чоловік.

У неділю, після полуденку, панство Шкарбаницькі почали збиратись до виїзду. Побачивши, що чоловік майже готовий, (скоро убратись, це залишка у нього з пластового вишколу), пані Ася сказала йому: «Леську, як виїдеш з гаражу, то незабудь

тоді взяти торт зі собою, він у кухні на столі. Вложи його уважно у баగажних, а також незабудь опісля замкнути кухонні двері.» Пані Ася завжди виходила фронтовими дверми, і включала алярм проти злодіїв. Вбрали капелюх, пан Олександер пішов до гаражу, виїхав, і як звичайно, також рішив, що незашкодить перетерти вікна в авті. Пані Ася любила мати чисті вікна і в хаті і в авті. Глянув на годинник, не спішив, бо знов точно скільки має часу, заки жінка вийде з хати. Вкінці виїхав з подвір'я перед хату, і пригадав собі, що не замкнув кухонні двері. Пішов, позамикав, а вміжчасі вийшла з хати пані Ася, і всіла до авта. Виїхали скорше, щоб не спізнились. Люблили точність, а не наші вічні, традиційні спізнення. Приїхали під дім Союзу Українок, а він зачинений? Треба їхати до телефонної будки, подзвонити й довідатись де імпреза. Знали де в околиці є така, була коло дрогерії. Підіхали, залишили авто недалеко, та пішли телефонувати. Нажаль не мали дрібняків, бо не взяли зі собою. Пішли до дрогерії та купили щось дрібне, щоб дістати дрібні гроші. Дзвонили, та не було відповіди. Повернули до авта. Новий клопід! Пан Олександер як висідав з авта, замкнув двері, а ключі залишив у середині, у стартері. Стоять та думають, що робити, бо і свої ключі пані Ася не взяла зі собою. Прийдеться їхати по них, а це-ж неділя й автобуси рідко їздять...

На щастя, якраз надіжало поліційне авто, яке скоро затримав пан Олександер. З авта висів молодий, привітний поліцай. Він радий-був помочти, та на жаль не знову як. На те надійшов якийсь хлопець, зацікавився, збегнув у чім справа, і сказав, що знає як відчинити вікно. Обіцяли заплату, і він почав роботу. Завзято пробував витягти шибу з ціпкого гумового ущільнення. Врешті, він потягнув міцніше, і збив шибу.

Зрезигнував з заплати. Ключ витягнено. «Ну, тепер ми вже нікуди не поїдемо, тільки додому. Вже й пізно й ніде не лишиш авта з розбитою шибою» – був вирок пана Олександра. «Бачиш,

це все сталося тому, що я раз не запам'ятала адреси., – заявила пані Ася.

Накрапав дрібний дощ, віяв зимний вітер. З розбитою шибою дібралися додому. Як увійшли в хату пан Олександер сказав: «І пошо було кудись вештатися?» В кухні на столі пані Ася завважила торт. «А ти чого його не взяв?» – поденервовано спитала чоловіка. «Я ж тобі казала взяти!» Він глянувши задоволено на торт спокійно відповів: «Чекай, зараз наставимо чай.»

На другий день пані Ася шукала хто б направив шибу в авті, задзвонила до Оксани й перепросила її за неприсутність заявивши: «До нас несподівано прийшли гости.»

20.II.1985

ДИВНІ ПРИГОДИ ПРОФЕСОРА КРИВЕНКА

Властво Кривенко професором ніколи не був. Його тільки так називали. Він не протестував, очевидно це було йому приємно, вважав це за вияв пошани до нього. Зрештою, наші люди хворіють на титуломанію. На сході всі – професори або полковники. На заході – інженери або директори. Коли Марко спитав маму чому батька так кличуть, то вона відповіла, що тато міг би бути професором. Міг би бути, але не був, подумав Марко, але нічого не сказав. Бо в нас завжди те саме: той міг би бути цим, а та тим, якби не якась перешкода: громадська праця, діти, хвороби і т.д.

У дитинстві кілька разів чув якто батько впав у яму, де гасили вапно. Це діялося ще в «передісторичних для Марка часах, тобто перед його народженням.» Тато розказував про це з деяким обуренням: «Уявіть собі на подвір'ї викопали яму, не обгородили, не засвітили і я в неї впав.» Обурення було оправдане. Та Марка спершу цікавило як тато виглядав як його з тої ями витягнули цілого в вапні. Та пізніше почав застановлятися, чому це сталося саме його батькові. Та ж інші люди, які з батьком працювали теж туди ходили. Яма була викопана вранці, її завважили й обходили ввечір. Про ще одну пригоду чув від бабуні. Коли батько ще був нареченим і приїздив до містечка, де жила мама з бабунею, одної ночі бабуня почула, що хтось до них добирається. Почала термосити й будити дочку: «Надю, Надю, злодій пилує замок.» Надія зірвалася й побігла до фронтових дверей – нічого, до кухонних – нічого. Вернувся в свою кімнату – пилує. Що за мара? Ходила по цілій хаті, аж підійшла під двері, де спав наречений. Пилує! Це він так у сні скреготав зубами. Бабуня казала дочці: «Це непевний чоловік, дивися кіт від нього задкує, ворчить і пхикає, а в лісі цілий рій летючих мурашок за ним пустився.»

Коли Маркові було вже п'ять років, служниця прячучи хату, витягнула з під батькового ліжка один чорний черевик і один

жовтий мешт. «Прошу пані» – сказала до мами – «якто пан пішов до праці в однім чорнім, а в другім жовтім черевику?» Мама пішла до місця праці чоловіка й подивилася йому на ноги. Так і було: на лівій нозі чорний черевик, на правій – жовтий мешт.

Розтріпаний професор? Але тоді його ще так не називали. Та й сам він розказував про свої давні, кавалерські пригоди. Він, що ввесь час сміявся з других, виходить умів сам із себе посміятися. Тільки, щоб ніхто з нього не сміявся. От, розказував, на приходстві відбувалося якось приняття. Подали каву й у цукорничці цукор до неї в кістках. Він узяв кістку, кинув у каву – не розпускається. Мішав, мішав – безуспішно, аж вибив дно у філіжанці. Кава розлилася по скатерті, а на підлогу впала й покотилася порцелянова кулька, яка відбита з покришки на цукорниці, опинилася між кістками цукру й яку він як «цукор» узяв до кави. Чомусь узяв круглу кульку а не кістку. Іншим разом тато розказував як він працюючи в протицарській підпільній організації розвозив якісь летючки. Приїхавши на подану адресу, почав опитувати за Марією Іванівною. Якась жінка сказала, що це вона. Він дав їй летючки, переночував у неї, а тоді вранці довідався, що це не та Marія Івановна, за якою він шукав. Чи не тому ним зацікавилася потім царська поліція? Чи це не була причина його еміграції?

Як Маркові було вже 17 років він пішов з мамою до дискусійного клубу, де батько мав виголосити доповідь. Чомусь замість подію чи пульпіту, стояла якась дивна структура, в роді амбони, тільки сходи були ззовні закриті. Батько виліз на неї, обперся об поруччя і раптом ... щез. Коло мами сиділи якісь два чоловіки й один сказав до другого: «Диви, дав нура.» Марко з мамою затиснули зуби, щоб не розрегорати. Тато довго не вилазив. Публика почала нетерпеливітися. Хтось злякався, чи бува прелегентові щось не сталося. А він, тимчасом збирав розсипані картки з доповіді й сортував їх.

Та вершком усього була пригода з тортом. У спортивному клубі відбувалася вечірка. Батьки пішли, а Марко не хотів, лишився

вдома. Дуже скоро батьки прийшли назад. Марко здивувався, чому так скоро. Коли ввійшли в хату, Марко глипнув на батькові штани. Ціле сидження була одна велика товста кольорова пляма. Яких кольорів там не було: бронзовий, рожевий, жовтий. Глипнув на маму: Це що-о-о-о? Мама, лята-прелюта, це ж було щойно куплене нове убрання, процідила крізь зуби:»Тато сів на торррт.»

«Я-я-як?»

«Пані Горшковська поклала торт на крісло, а тато сів.»

Марко уявив собі цілу констернацію, гомеричний регіт публики й лемент пані Горшковської. Був радий, що не пішов туди, зрозумівши чому батьки так скоро вернулися. Але з другого боку цікаво б було це все побачити й почути. Вже не питав як батьки йшли додому, чи прохожі не зглядалися за ними, чи не летіли згаї мух і ос занюхавши чоколяду, кавову масу й трускавкову мармеладу? Як потім довідався, пані Горшковська мала «пеха» з тим тортом, бо спершу три свіжоспеченні «пляцки» з їїв пес, як вона на хвильку вийшла з кухні, а тепер отtake. Тож не диво, що кричала: «Ой, йой, йой! Наперед пес, а тепер пан професор!» Але чому тато сів на якраз це крісло? Думав Марко.

Не працюючи, на еміграції, тато їздив то сюди, то туди з доповіддями. Раз мав доповідь про Шевченка, мабуть про його похорон. Потім у сатиричному журналі появився вірш невідомого автора:

Професор Простенко говорив про Шевченка

«Похорон великого співця.

Щось таке мемекав, умгикав і пхекав

І так не довів до кінця.

Невідомим осталось чи його поховали,
Чи труна ще і досі стоїть,
Куди студенти ходили
І як кияни хотіли
Сповнити його заповіт.

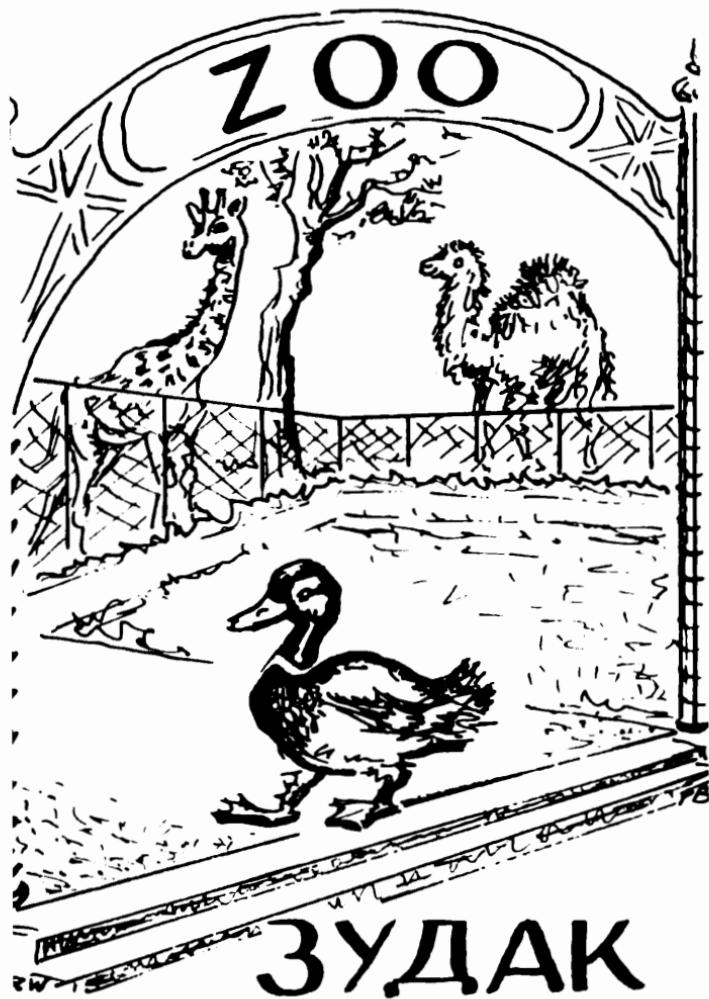
Здрігнулася Росія як умер український месія
І заплакали гірко свої,
А ми в соту річницю
Мусим слухать дурниці
Та ще й на вільній землі.

Прочитавши таке Марко застановився чи, бува, не відноситься воно до його батька. Бо й дійсно – чому всякі такі події діються саме йому? І чи не називають його тому професор, бо знають, що професори бувають не від світа цього?

29.VIII.2001

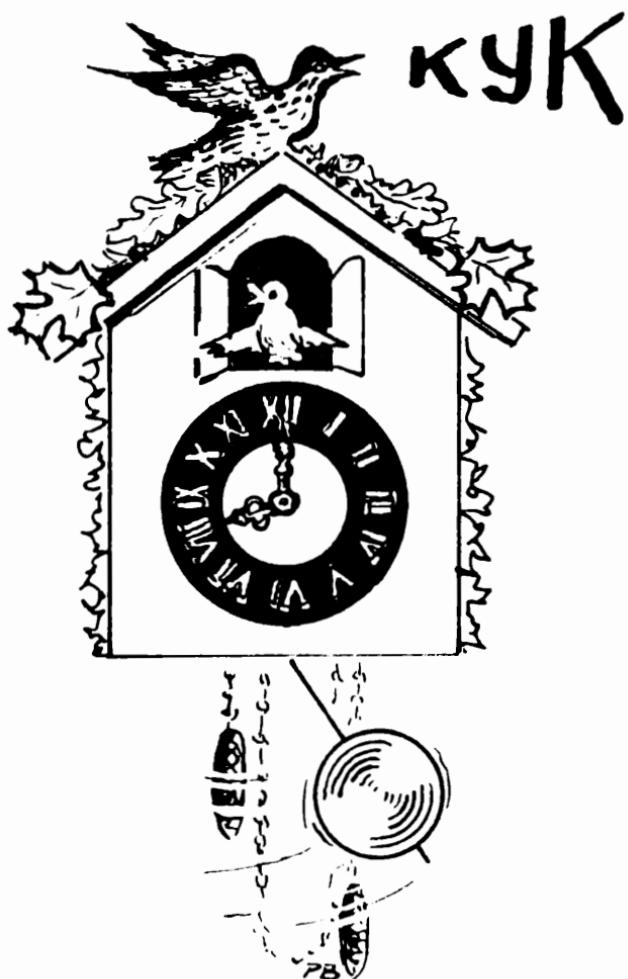
Абревіятури
и
Епіграми

З'ЄДНАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ – ЗУДАК

Добрий Зодіяка знак
Для скитальців був ЗУДАК,
Він спроваджував усіх
Звідки та коли лиш міг.
Ми вже тут, а він не вмер
І працює дотепер.

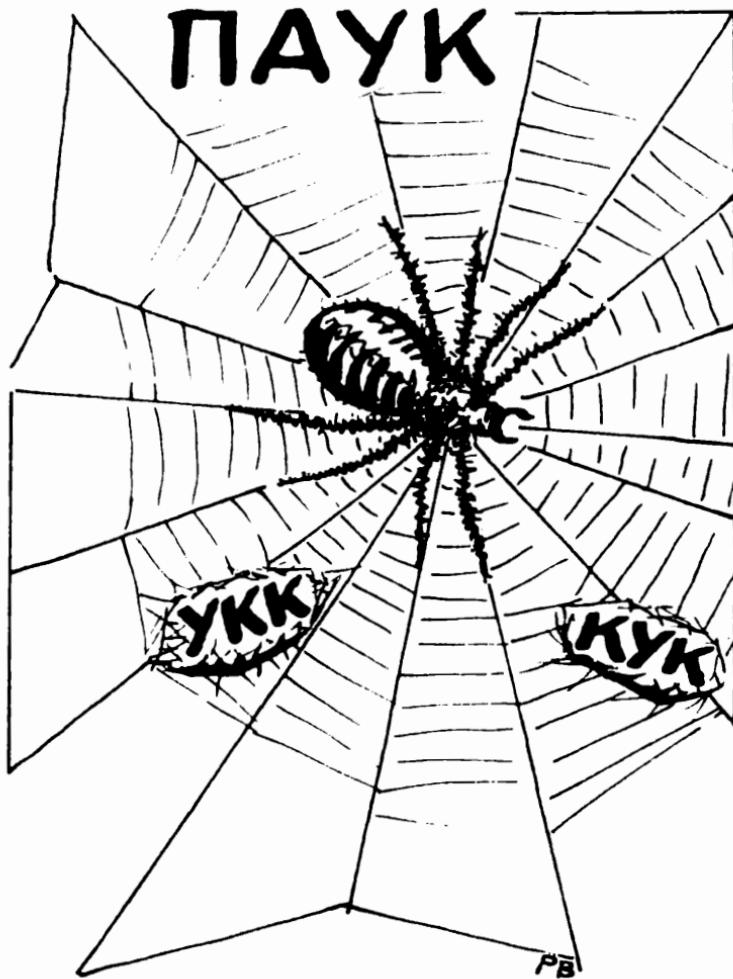

κΥΚ

КОМИТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ – КУК

В Вінніпегу на імпрезі
По англійськи кукав КУК,
А студентам це не фук,
По якому куа КУК,
Ну і вийшла з того штука,
Що без буки били КУК-а.

ПАУК

ПАНАМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ – ПАУК

Раз зловив ПаУК
УККА і КУК.
Чи є в цім загроза,
Чи це симбіоза?
Хто б про це нам розповів,
Є знатці від павуків?

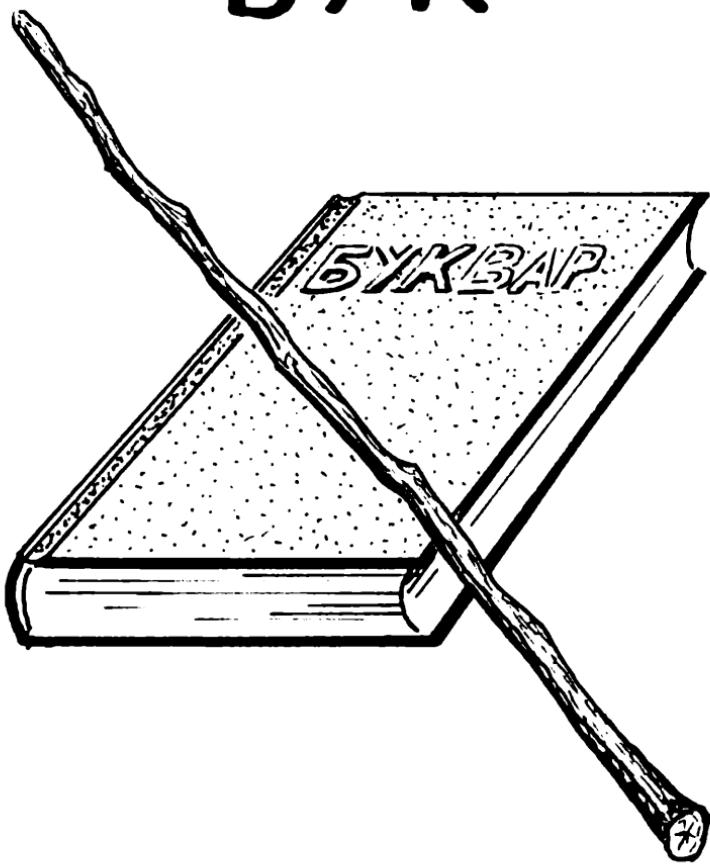

ОПДЛ

ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ - ОПДЛ

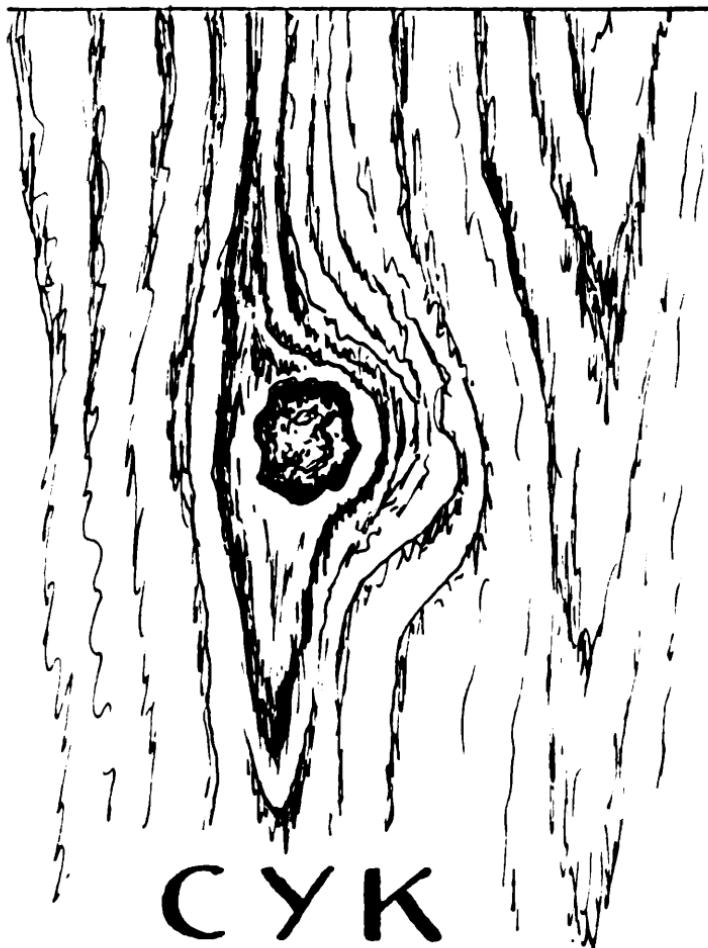
Серед поля, серед зел,
Сам стояв ОПДЛ,
Хоч без рук він, хоч без ніг,
Все робив, що тільки міг.

БУК

БРАТСТВО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ – БУК

Кажуть католицький БУК
Добрий стимул всіх наук,
Для науки запорука
В засягу такого бука.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ – СУК

Випав СУК і через дірку
В емігрантськім паркані
Діяспорні видно спори
Чи ми хочемо, чи ні.

ЛУК

ЛІГА УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ – ЛУК

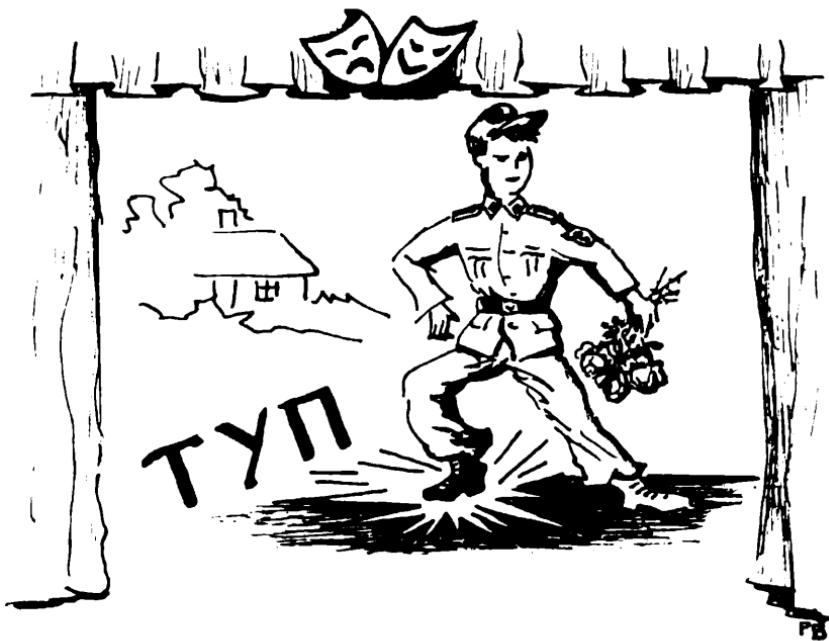
Натягнув тятиву ЛУК
І поцілив прямо в СУК,
Є в нас БУК і СУК і ЛУК,
Всього в нас по кілька штук.

УКАП

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПРЕСА - УКАП

Розпочнім новий етап,
Я даю вам запоруку:
Як горнятко взяти в руку,
То накапає в УКАП.

ТЕАТР У П'ЯТНИЦЮ - ТУП

Голосно так тупав ТУП,
Та замовк у зимні зими,
А ми тужим за отими
Днями, як в часи погожі
Пахли нам Багряні рожі
В пів до другої години.

ТУБА

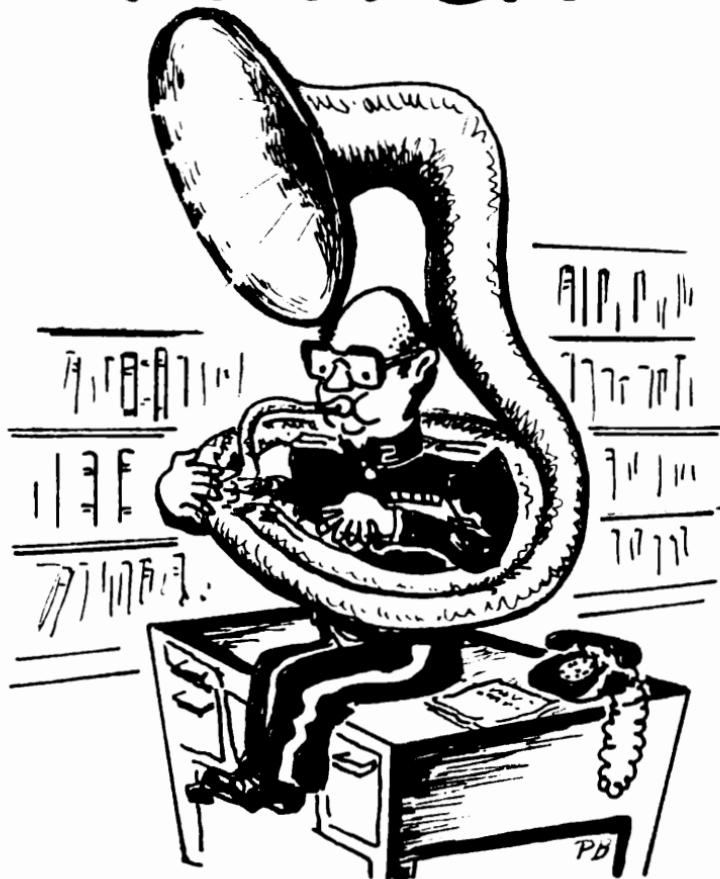
ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ
БІБЛІОТЕКАРІВ АМЕРИКИ - ТУБА

УКРАЇНСЬКЕ БІБЛІОТЕКАРСЬКЕ
ТОВАРИСТВО - УБТА

(ЗМІНЕНЕ ПІСЛЯ НАШОГО ВИСТУПУ В ЧІКАГО)

Колись як грала ТУБА
Була всім вельми люба,
Як стала з неї УБТА тепер
Звучить наче фунікуляр.

ГУТУБА

**ГОЛОВНА УПРАВА ТОВАРИСТВА
УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕКАРІВ АМЕРИКИ -
ГУТУБА**

**АНАЛОГІЧНО ЗМІНЕНА НА
ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО
БІБЛІОТЕКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА -
ГУУБТА**

ГУ-ТУБА ТУБІ гучно вторувала,
Змінившись на ГУ-УБТА
Лиш басує губта, губта, губта.

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ – СФУЖО

Щось у кухні пригоріло
І димить, коптить так дуже:
Чоловік обід готує,
Бо жіноцтво нині в СФУЖО.

СУПЕ

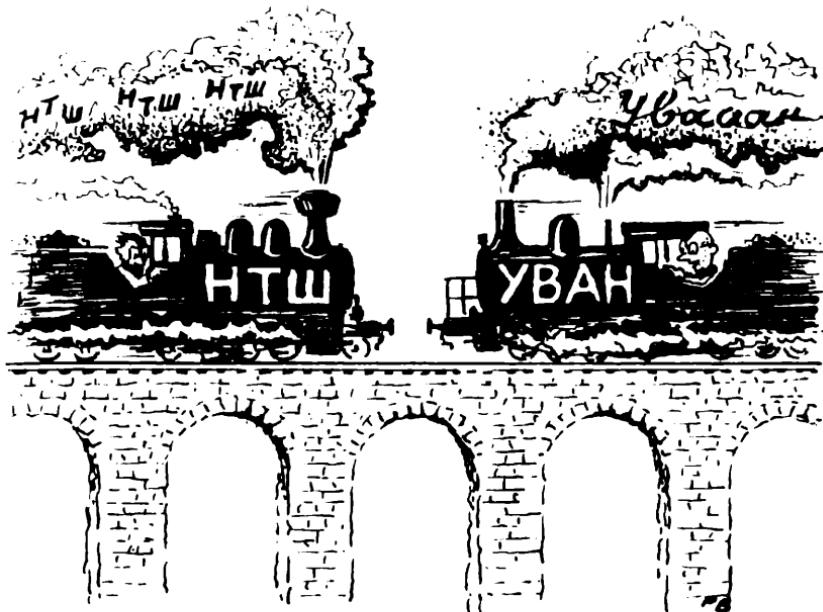
СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ ЕМІГРАНТІВ - СУПЕ

Виявив відважний вступ
Сильно, красно бувший СУП,
Ледве від тоді сопе
Як змінився на СУПЕ.

(ПЛАСТ + ОДУМ) – Х = СУМА

СОЮЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ – СУМА

На чолі задума:
З чого вся ця СУМА?
Не оминути долі Монтезуми,
Коли синтези не вкладати в суми.

**НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА - НТШ
УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК - УВАН**

Їдуть у завзятий тан
НТШ, НТШ й УВАН, УВАН.
І нема в цім дива,
Бо австрійська і російська
В них льокомотива.

ОδВЯ

ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ - ОБВУА

Де рушниці, чи бува
Не згубило ОБВУА?
Замість їх лиш прапори
Піднімають догори.

СОЮЗ БУВШИХ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ – СБУВ

Як в Канаду він прибув,
То канони ся позбув,
Вже нема стріляти з чого,
Став він бувшим з молодого.

СУБА

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ АМЕРИКИ - СУВА

Сува пальцем він по мапі
Впоперек миридіянів
Повний стратегічних плянів
Наче Дон Кіхот на шкалі,
Біля нього опоненти
Посувають регіменти.

ОБ'ЄДНАННЯ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ – ООЧСУ

Хоч у нього всюди очі,
Бачить тільки те, що хоче,
А того, чого не хоче,
Не побачить, хоч є очі.

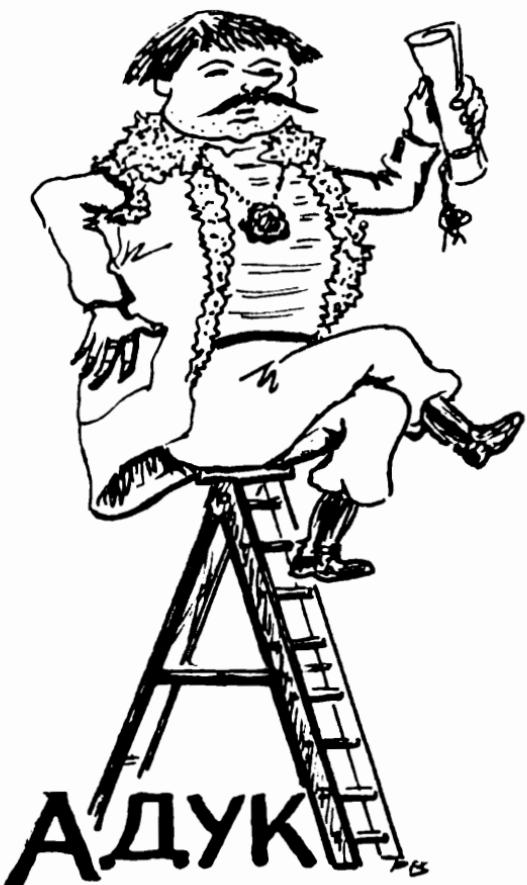
Раз по школі до зорі
Залишились ДВІЙКАРІ,
А що дого там сиділи,
Очі їм почервоніли.

МУН

МОЛОДІ УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ - МУН

Я дивлюсь згори на тебе,
Бо я МУН – сиджу на небі.
В повні був колись хвастун,
Але схуд сьогодні МУН.

АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ – АДУК

Мало в ньому діячів,
А ще менше дукачів,
Є з того така наука:
Не хвалися, що ти дука.

УТЕКА

РБ

УКРАЇНСЬКИЙ ТОВАРИСЬКИЙ КЛЮБ – УТЕКА

Бачимо здалека:
В Торонто УТЕКА,
А в УТЕЦІ тека,
А в ній – картотека.

ОМУА

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ - ОМУА

Були в ОМУА колись напрямки два,
А тепер там все, що хоче бути мистцем,
Куди в українськім мистецтві ми йдем?

УСОМ

УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ОБРАЗОТВОРЧИХ МИСТЦІВ – УСОМ

Як малюєш УСОМ
Не шукай реклами,
Бо абстракт найкращий
Догориногами.

ØYKO

ОСЕРЕДОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ Й ОСВІТИ – ОУКО

Професор з ОУКО
Рятує науку:
Він читає мемуари
Крізь великі окуляри.

YMI

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ - УМІ

Йдуть до УМІ всі що духу,
Навіть ті, зовсім без слуху,
Чи уміє, чи не вміє,
Що учитель нині вдіє?

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ - УІА

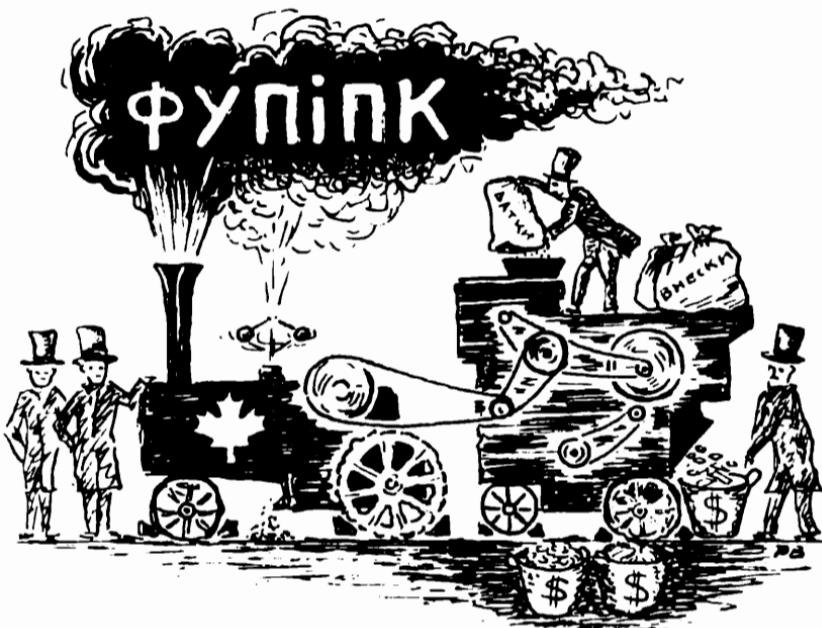
Біля круглого стола
Всіх навчають УІА
Засідають вельми вчені,
Щоб пекти свої печені.

KIYC

КАНАДСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ - КІУС

Назва наче латинська – інтелектуальна,
Для інституту справді ідеальна,
Це не звичайний кий, а вчений,
В пошані завжди буде в мене.

**ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ
ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ І ПІДПРИЄМЦІВ КАНАДИ
– ФУППК**

ФУППК, ФУППК – машина на всю Канаду,
Молотить добрe, дає собі раду,
До них би й нам піти в науку,
Вони ж незмінне змінили в КУК – у.

КОМІСІЯ УШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ АННИ ЯРОСЛАВНИ - КУПАЯ

Була в князя Ярослава
Славна дочка Анна,
Та тепер нам не вгадати,
Яка в неї ванна.
Чи французька королівська,
Чи ще наша, княжа?
Ми не знаєм, та КУПАЯ
Певно нам розкаже.

КОДУС

КОМИТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ - КОДУС

Лиш над кодами сидить
В кожний час, у кожну мить,
Завжди в нього повно справ,
Розшифровує їх КОДУС:
Хто стипендій не віддав,
Як змінив колишній модус.

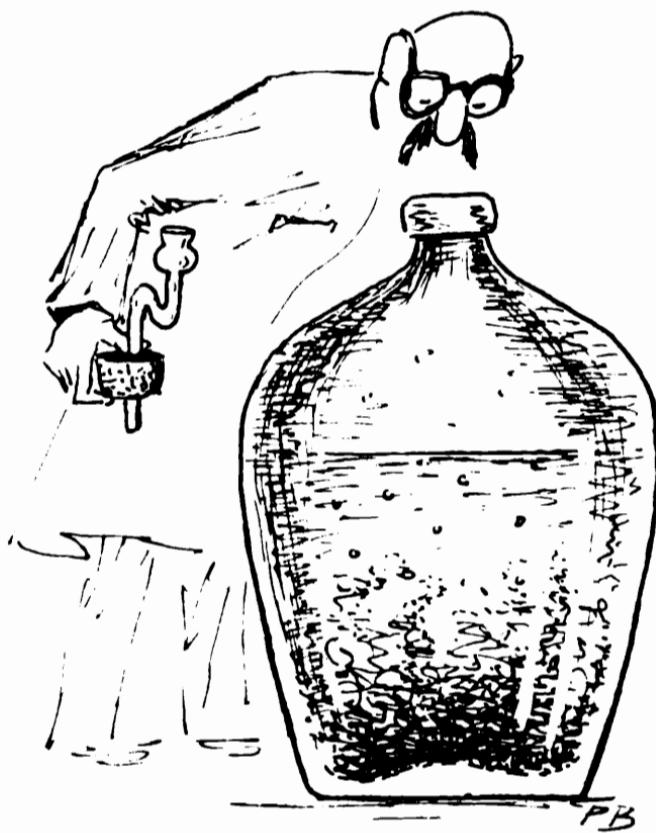
КУМ

КОМІСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МАРІЯНИ – КУМ

А КУМ до куми тащить маріяну,
Що захочеш кумцю-любцю
Я тобі дістану.
Образочки і фігурки тягає мішками,
Та кумася вередує:
“Не таке як мами.”

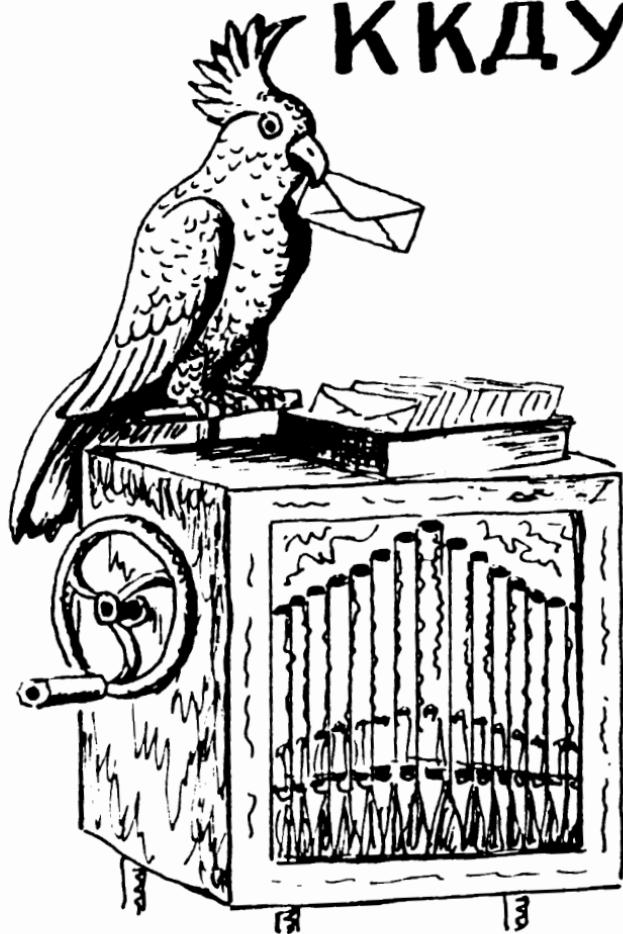
ФУС

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДШИНИ – ФУС

Впали фуси надолину,
Чи то в бутлю, чи плящину,
Така-то спадщина наша:
Фуси, вареники й каша.

ККДУ

КАНАДИЙСЬКИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ - ККДУ

Появився ККДУ
Побороти всю біду,
Птах розумний він, хороший,
Швидко роздобуде грошей,
І все зробить до ладу.

77 (A)

НЕПРАВИЛЬНО
Зачитує
на розі вулиців
двоє автів
п'ять гривнів
гусів
качків
по вулиці
за адресою
актрисою
поетесою

по телефону
оженився на
згубив гуцика
в гогозах
з Харкова
до Каніва
Петріва
Луціва
Іваніва
безкінечний
Шевченку
до пам'ятника
на стрихові
дивитись телевізію
штати
з кафедри
Феодосій
Феофан
клас
парад
лампа
блузка
траур
галстук
карандаш¹
картуз
вокзал²
Наташі, Маші

ПРАВИЛЬНО
читає
вулиць
два авта
п'ять гривень
гусей
качок
на вулиці
під адресою
акторкою
краще поеткою (хоч слово поетеса
є в Голоскевича)
телефоном
оженився з
згубив ґудзик (кого? що?)
в ґогодзах
з Харкова
до Канева
Петрова
Луцева
Іванова
безконечний
Шевченкові
під пам'ятник
на стрижу
дивитись на телевізію
держави
з катедри
Теодосій
Теофан
кляса
парада
лямпа
блузка
жалоба
хустка
олівець
кашкет
двірець (залізничний)
Наталки, Марії

77 (Б)

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
двоє хлопців	два хлопці
шипа	корабель
від грипу	від грипи
госпіталізовано	віддано в шпиталь
іншуранс	забезпечення
бізнес (бизнес)	заняття
саміт	вершина
імедж	оцінка
бартер	обмін
рейтинг (рейтінг)	оцінка
тренд	напрям
контейнер	скриня
чартер	хартія
Реган (Реген)	Реген
Григ	Гріг
Хемінгуей	Гемінгвей
О. Кей	(все) гаразд

¹ Caran d'Ach – ім'я і прізвище фабриканта олівців

² Vaux – прізвище інженера-архітекта, який збудував залізничний двірець у Петербурзі вокс-зал, тобто заля Вокс-а.

П.С. Хоч у Голоскевича є Євген (стор. 116), то є й евгеніка (стор. 111) від якого ім'я походить.

М. Г.

ЗМІСТ

Слово Міри Гармаш	4
Вступне слово	6
Авторка	9
Портрет авторки	11
Лірична поезія	13
Іду Пегаса осідлати	15
Міраж	16
Ода	17
Вічна мандрівниця	18
Етюд Е-дур	19
Цвіт зимовіта	20
Червоне сонце відплило з рікою в синє море	21
Емігрант	22
Якщо	23
Вічне полум'я	24
У ясний ранок	25
Забути тебе не можу	26
О, сироока чарівнице!	27
Айстри зів'яли давно	28
Закінчена симфонія	29
Гойдає вітер чорною колискою	30
Ми стежинкою йшли крізь жита	31
Ми рідко пишемо собі	32
Самотній шлях	33
Золотом зорі форситій	34
Про все, про все забути	35
На цвінтари	36
На обрії старезний дуб стоїть	37
Хтось сонце мені засвітив	38
Радість украдено	39

Колискова	40
Поворот	41
Поле розлоге, поле широке	42
Відлітали дикі гуси	43
“Цілюще зілля”	44
Вибране з лібретто до опери «Таємниця»	45
О втекти б на південні моря	46
Лиш хмари, хмари всюди	47
О листи, ви людські листи	48
За синім обрієм в оазі	49
Вибране з поеми «Марія Люїза»	50
Нічого немає в пустельному краї	51
Де скелі і пустельний жар	52
Вибране з поеми Суомі	53
Лиш озера й ліси	54
Дикий голуб журитися на ясені	55
Смолиста чорна ніч	56
Ніч світила зорі – золоті дукати	57
Не хвилює море сьогодні	58
Переклади	59
Осінь	60
Любити й тратити	61
Самотність	62
Веслярська пісня канадських шотляндців	63
Тихо, тихо на стіні	64
Сумерк	65
Мотильзілля	66
The Widows	67
Illusion	68
Сатири	69
Чому Івга Жак	70
Лови на їжака	71
Тривіяльна ера	72

Нема то як товариство самоадорації	73
Загрожені породи	74
Заздрість	75
Саламаха з блекотою	76
Прогрес	78
Мистецька виставка на морському дні	79
Різдвяна іронія	80
З осінню	81
Перестройка	82
Тиждень гіпохондрика	83
Телеграма до комітету оборони літератури	84
Ставлю нині теорему	85
Сатирична балляда	86
Друкарні, музей і 24-те число	88
Гуморески й Оповідання	89
Слово Івги Жак про Міру Гармаш	90
Що ми робили б без слова «вже»?	93
Справа на часі	95
Шедевр	98
Метаморфоза	100
Наша психіка на підставі слів до народної пісні	102
Кляра і концерти (Іти чи не іти?)	106
Неконвенційні засоби самооборони	110
Ідеальні вакації	112
Український телемаркетінг або телеярмарок	114
Дискусія у фрязієрки	115
Зорганізувала	116
Вибралися на імпрезу	118
Дивні пригоди професора Кривенка	121
Абревіятури й Епіграми	125
ЗУДАК	127
КУК	129
ПАУК	131

ОПДЛ	133
БУК	135
СУК	137
ЛУК	138
УКАП	139
ТУП	140
ТУБА	141
ГУТУБА	143
СФУЖО	145
СУПЕ	147
СУМА	148
НТШ – УВАН	149
ОБВУА	151
СБУВ	153
СУВА	155
ООЧСУ	156
Двійка	157
МУН	159
АДУК	161
УТЕКА	163
ОМУА	165
УСОМ	167
ОУКО	169
УМІ	171
УІА	173
КІУС	175
ФУПІПК	177
КУПАЯ	179
КОДУС	181
КУМ	183
ФУС	185
ККДУ	187
77 (А) / 77 (Б)	188

